

Saulėta, dieną 75° naktį 50
Saulė teka 7:15, leidžiasi 5:55

VOL. LV

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Chicago, Ill. — Penktadienis, Spalio-October 26 d., 1973 m.

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co. Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

Kaina 15c

253

AMERIKOS KARO JĖGOS PARUOŠTIES BŪVYJE

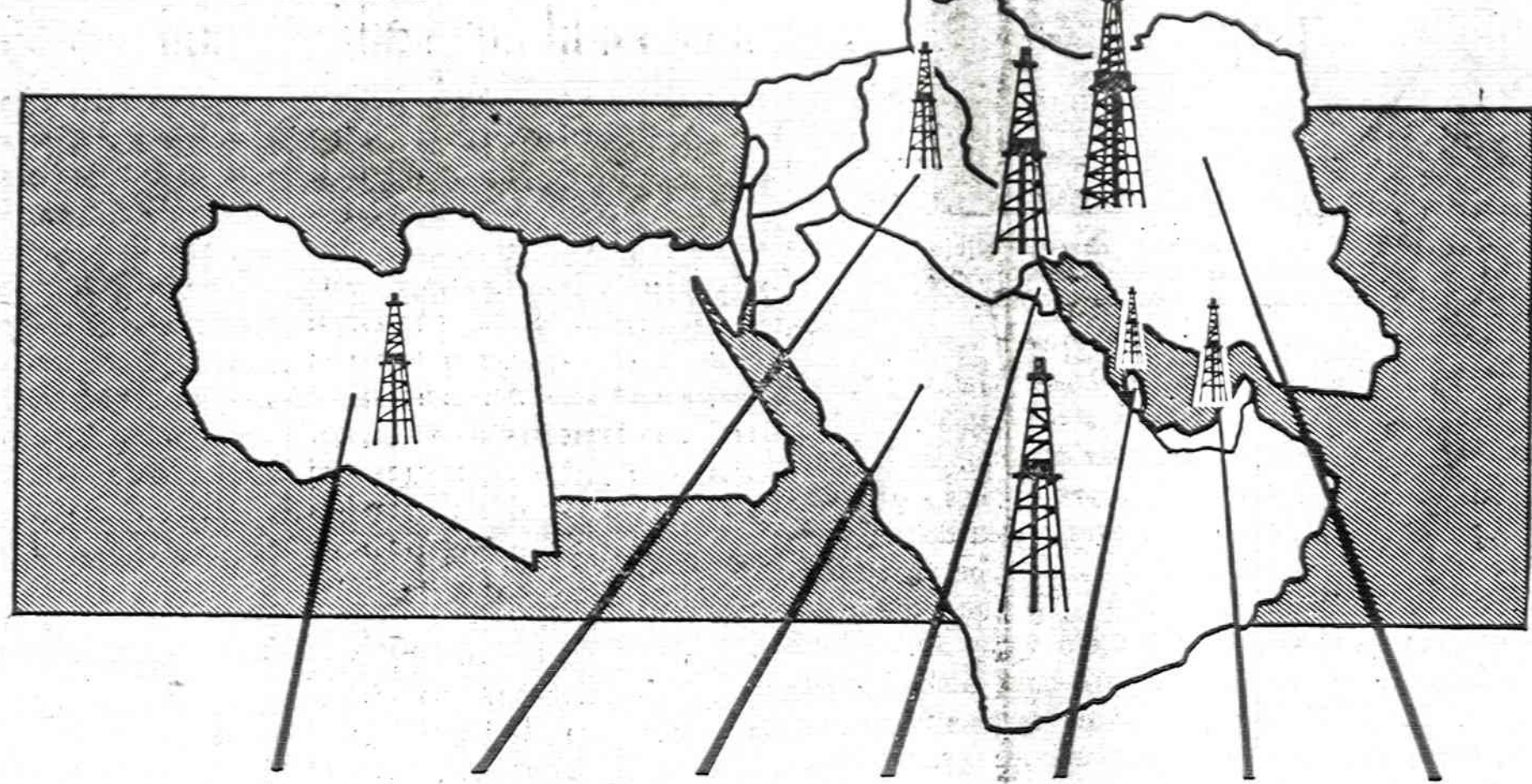
Pekinas puola Maskvos laikyseną

PEKINAS. — Kinija oficialiai pasmerkė Sovietų Sąjungą ir Ameriką už jų kišimąsi į arabų-žydų karą. Tas karas esąs teisingas ir įsikišusios didžvalstybės tik siekiančios Viduriniuose Rytuose savo tikslų, palikdamos padėtį ten neišspręsta.

Daugiausia kliūna Sovietų Sąjungai, kuri sistematingai arabus apgaudinėjanti, jiems nepadedanti, nes Maskvai svarbiau pataikauti Amerikai, negu paremti arabus.

Tas agentūra netruko atsilipti į šiuos Pekino kaltinimus, sakydama, kad Kinija norinti įvairyti kylį į sovietų-arabų santykius ir trukdanti taikai. Kinijai nesvarbu taika ir ji provokuoja arabus. Sovietų vadams ypatingai nepatiko Kinijos premjero telegrama arabų vadams, kurioje sakoma, kad Izraelio agresija nebuvo suplanuota Tel Avive, bet Maskvoje ir Washingtone. Tass sako, kad Kinija šaunądo popierinėmis kulkomis, pati nieko arabams neduodama.

OIL POWER

	LIBYA	IRAQ	SAUDI ARABIA	KUWAIT	QATAR	ABU DHABI	IRAN
Barrels a Day	2.2 million	1.4 million	6 million	3.3 million	480,000	1 million	5 million
Reserves (in Barrels)	25 billion	36 billion	145 billion	66 billion	6 billion	18.9 billion	55.5 billion
Revenues	\$1.6 billion	\$954 million	\$2.3 billion	\$1.1 billion	\$226 million	\$497 million	\$2.1 billion

Žibalo kare dar nėra jokių pailaubų. Šioje lentelėje parodytos valstybės pagaminančios daugiausia žibalo. Atsisakymas parduoti žibalą suduotų Vakarų pasauliui didelį smūgį.

SOVIETAI GRASINA SIŪSTI EGİPTUI GINTI SAVO KARIUOMENĖS JĖGAS

Kissingeris: JAV priešinsis vienšališkam įsikišimui

WASHINGTONAS. — Vakar rytą Amerikos spauda paskelbė, kad Amerikos ginkluotos jėgos visame pasaulyje gavo įsakymą būti paruošties būvyje. Prezidentas Nixonas trečiadienio naktį suaukė Nacionalinę Saugumo Tarybą, kuri trečią valandą naktį vienbalsiai nutarė skelbti generalinį paruošties būvį (alert). Įsakymas buvo duotas sužinojus, kad Sovietų Sąjunga irgi mobilizavo kai kuriuos savo dalinius ir rengiasi siūsti juos į Viduriniuosius Rytus prižiūrėti karo pailaubų. Prezidentas vakar vėl atšaukė numatytą savo spaudos konferenciją, tačiau valstybės sekretorius kalbėjo su spauda vakar 11 val. ryto Čikagos laiku.

Kissingeris pradėjo apžvelgti paskutinį arabų-žydų konfliktą ir sustojo ilgiau prie Amerikos-Sovietų Sąjungos derybų ir nutarimo bendromis jėgomis užbaigti prasidėjusį karą. Amerika spalio 13 dieną bandė įtraukti sovietus į taikos pastangas, tačiau tuo metu sovietai nesutiko kištis, nes galvojo, kad Egiptas ir Sirija karą laimės. Tada Amerika pradėjo siūsti žydams ginklus ir padėtis fronte pasikeitė. Maskva spalio 16 pasiuntė Kosyginą į Egiptą, jis grįžo spalio 19, o spalio 20 Brežnevas kreipėsi į prezidentą Nixoną, prašydamas atsiūsti Kissingerį į Maskvą. Buvo rasta visiems priimtina taikos formulė ir tuo reikalu prarastos kelios rezoliucijos Jungtinėse Tautose.

Prezidento veto galių mažinimui

WASHINGTONAS. — Prezidentas vetavo kongreso įstatymą, kurio tikslas buvo suvaržyti prezidento galią siūsti karines jėgas į užsienio karus be kongreso pritarimo. Prezidentas savo rašte aiškina, kad toks įstatymas nesiderina su konstitucija ir yra valstybei pavojingas, nes ji negalėtų greitai ir įtikinamai veikti tarptautinių krizių metu.

Prezidentas pritaria idėjai, kad reikia kongreso ir prezidento galias ir teises aiškiau nustatyti, pritaria, kad kongresas turėtų didesnę balsą užsienio politikoje, tačiau vetuoja šį įstatymą, neporeidamas pakenkti sąjungininkų pasitikėjimui Amerikai ir priešų pagarbai Amerikos laikysenai.

Prezidentas paminėjo, kad tokio įstatymo turėjimas praeityje būtų apsunkęs Amerikos veiksmus Berlyno krizės, Kubos ar Kongo operacijos metu. Būtu būtų neįmanoma reaguoti, kaip buvo reaguota Jordano krizės atveju ir kitais panašiais Viduriniųjų Rytų atvejais.

Kongresas, norėdamas panaikinti prezidento veto, turi surinkti du trečdalius balsų. Iki šiol prezidento septyni veto liko nenugalėti.

SINAJUJE APSUPTA 3-ČIOJI ARMIJA

TEL AVIVAS. — Egiptas kasdien skundžiasi Saugumo Taryboje dėl Izraelio jėgų puolimų ir karo pailaubų laužymo. Izraelis skelbia, kad Egipto jėgos rytiniame Suez kanalo krante vakar bandė prasilausti pro izraelitų apsupimo žiedą, tačiau joms nepavyko. Visa III-čioji Egipto armija liko apsupta ir tiekimas jai perkiramas. Kovose numušta 15 Egipto Migų. Spėjama, kad apsuptoje armijoje yra apie 20,000 vyrų ir 200 tankų. Gen. Dayanas, Izraelio gynybos ministeris, televizijoje pareiškė, kad Egipto jėgos Sinajuje yra "techniškai užblokuotos".

Užsienio reikalų ministeris Ebanas spaudos konferencijoje pareiškė, kad karo pailaubos yra sėkmingos ir Izraelis siekia ankstyvų derybų su arabais. Dabartinės linijos tėra pailaubų linijos, teks derėtis dėl pastovių sienų, pasakė Ebanas. Jis atidėjęs, kad Izraelis turi paėmęs 1,300 karo belaisvių, iš kurių 988 egiptiečiai, 29 sirai, 12 irakiečių ir 5 marokiečiai. Neoficialiomis žiniomis, arabai turi 360 izraelitų belaisvių.

Sovietų šaltinių žiniomis, Sovietų Sąjungos generolai yra nusivylę arabų pasirodymu šiame kare. Egiptas parodęs sugebėjimą prasilausti per Bar Lev gynybos liniją; gerai pravedęs perėjimą per kanalą, tačiau Sinajuje neišvystęs tankų taktikos, nors turėjęs gerų T-62 sovietų tankų, stipriais šarvais ir judrių. Izraelio tankai buvę daug geriau vadovaujami ir išnaudojami. Egiptas daug kur apkasė tankus smėliu ir naudojo juos kaip artileriją. Sovietų karo ekspertai patvirtina izraelitų karo vadų taktinį ir strateginį pranašumą. Izraelitai vengę pastovių pozicijų ir siekė judraus tankų karo, išnaudodami silpnesnes Egipto pozicijų vietas.

Praėjusios savaitės pabaigoje Izraelis buvo netekęs 27 Phantom lėktuvų, 8 Mirage, 52 Skyhawk ir 5 Mystere. Izraelio karininkai tvirtina, kad arabai šį kartą turėjo gerus sovietų ginklus, kurių daug buvo iš jų atimta. Tarp jų buvo sovietų T-62, T-55 ir T-54 tankai, kai kurie visai nauji, su labai mažai išvažinėtų mylių. Kai kuriuos izraelitai jau panaudojo prieš sirus.

Daugiausia Izraeliui pakenkė sovietų SAM-6 raketos, prieš kurias izraelitai dar neturi ginklų. Tai vežiojama ant vikšrinų

Amerika nusivylė sąjungininkais

WASHINGTONAS. — JAV vyriausybės sluoksniams neslepia nusivylimas kai kuriomis NATO valstybėmis, kurios neleido panaudoti savo teritorijų siunčiant ginklus Izraeliui. Jau daug metų vyriausybė kongresui irrodinėja, kad karinė parama Graikijai ir Turkijai yra būtina reikalinga, nes tos valstybės strateginiai yra būtinos Amerikai, prireikus gelbėti Izraelį. Prezidentas Nixonas taip kalbėjo 1972 m. liepos mėn., kai sen. McGovernas kritikavo karinę paramą Graikijai. Panašiai aiškino ir JAV ambasadorius Graikijoje Atstovų Rūmų užsienio reikalų komitete.

Dabar paaiškėjo, kad Graikijai ir Turkijai atsisakė Amerikai leisti naudoti jų teritorijas lėktuvams, skrendantiems į Izraelį. Net ir Ispanija, kurios teritorijoje Amerika pastatė 500 mil. dol. vertės bazes, neleido bazių panaudoti.

Karo laivyno ir aviacijos lėktuvai Izraeliui buvo siunčiami per Portugalijos Azorus, iš kur jie skrido į Amerikos lėktuvnešius Viduržemio-jūroje. Keliais atvejais lėktuvus teko papildyti kurų ore, skraidančių kuro tankų pagalba.

Sąjungininkų nebendradarbiavimas su Amerika rišamas su jų

Le Duc Tho atmeta Nobelio premiją

PARYŽIUS. — Šiaurės Vietnamo valdžios narys Le Duc Tho paskelbė, kad jis atmeta jam paskirtą, kartu su Henri Kissingeriu, Nobelio taikos premiją. Taika Pietų Vietname dar neatstatyta ir tokiose aplinkybėse jis negalės premijos priimti. Savo laiške Norvegijos parlamento Nobelio premijų komitetui Le Duc Tho pakartoja kaltinimus Amerikos imperializmui, kuris kaltas ir Paryžiaus susitarimo laužymu.

Hanojaus diplomatiniai sluoksniams sako, kad komunistų galvojimu, Paryžiaus sutartis buvo ne kompromisas, bet didelis komunistų laimėjimas, todėl Hanojus negali priimti vienodos garbės Kissingeriui ir Le Duc Tho, nes jis tvirtina, jog Kissingeris buvo nugalėtas derybose.

Norvegų komitete, kuris paskyrė taikos premijas, buvo nesutarimų ir premijų paskyrimas buvo nubalsuotas tik 3-2 balsais.

baime, kad arabai gali sustabdyti žibalo tiekimą.

Tik V. Vokietija leido Amerikos lėktuvams iš Ramsteino bazės nugabenti pirmomis karo dienomis nedidelius kiekius amunicijos ir ginklų.

VĒLIAUSIOS ŽINIOS

● Vakarų Vokietija pareiškė Amerikai protestą dėl ginklų Izraeliui siuntimo iš Vokietijos uosto, kur pastebėtas Izraelio laivas, pasikraunantis Amerikos tankus ir artilerijos pabūklus. Bonos vyriausybė reikalauja tokias siuntas iš Vokietijos sustabdyti, nes Vokietija yra neutrali arabų-žydų kare.

● Saigono vyriausybė pranašauja, kad komunistai gruodžio mėn. Pietų Vietname pradės didesnę puolimą. Dėl to Hanojus atsisakė priimti Nobelio taikos premiją, skirtą politbiuro nariui Le Duc Tho, nes jis žino, kad greit prasidės nauji karo veiksmai.

● Senato respublikonai ragina prezidentą Nixoną paskirti naują specialų prokurorą, kuris aiškintų Watergate skandalą.

● Madison, Wis., teisme liudininku buvo Daniel Ellsberg, Pentagono dokumentų pagrobėjas ir paskelbėjas. Jis įkalbėjo juostelėje teismui aiškino, kad negalima bausti Armstrongo, kuris susprogdino Wisconsin universiteto pastatą ir užmušė ten dirbusį matematiką. Ellsbergas sako, kad pirmą reikia nuteisti dienomis nedidelius kiekius amunicijos ir ginklų.

Kambodija ir Jungtinės Tautos

PHNOM PENHAS. — Kambodijos prezidentas parlamente pasakė kalbą, kurioje kritikavo Jungtines Tautas už svarstymą, kuri vyriausybė Kambodijoje yra teisėta. Praėjusią savaitę, Kinijai pasiūlius, Generalinė Asamblėja nubalsavo įrašyti Kambodijos valdžios klausimą į darbotvarkę. Už svarstymą, kuri valdžia: Sihanouko ar Lon Nolo yra legali, balsavo 68 valstybės, prieš — 24 ir 29 — susilaikė.

Stebėtojai sako, kad princas Sihanoukas turi Jungtinėse Tautose pakankamai rėmėjų, kurie gali nubalsuoti, kad jo valdžia yra teisėta, jei Amerika ar kita Lon Nolo rėmėja nepasiūlys nutarti, kad šis Kambodijos klausimas yra "labai svarbus", reikalaujantis dviejų trečdalių balsų nutarimo. JT vienoks ar kitoks nubalsavimas padėties Kambodijoje nepakeis ir Lon Nolo valdžios nepašalins, tačiau kovojančių prieš komunizmą kambodiečių moralei galėtų labai pakenkti, jei JT paskelbtų, kad jie kovoja už nelegalią vyriausybę.

Prezidentas Lon Nol pareiškė kalboje, kad jei Jungtinės Tautos atiduotų Kambodijos atstovavimą princui Sihanoukui, tas žygis būtų sugrįžimas į džiunglių įstatymus.

sunkvežimį raketa, po tris viename sunkvežimyje. Net ir Amerika dar neturinti tikro ginklo prieš šias raketas, tik vartojanti jos taiklumui trukdančius radaro klaidinimo elektroninius įrengimus.

Sirijos kaime, iš kurio buvo pasitraukusi sirų kariuomenė, kairėje matomas arabas dar bandė šaudyti į izraelitus, tačiau greit buvo suimtas. Užpakalyje — Izraelio tankistas.

● Izraelio gamintas keleivinis lėktuvas Čikagoje tęsio pirkėjų. Dviejų motorų Westwind lėktuvas, skirtas dviem lakūnams ir septyniems keleiviams, buvo pademonstruotas Midway aerodrome. Amerikos Rockwell bendrovės panašus "Aero-Commander" parduodamas už 3 mil. dol. o Izraelio gamybos lėktuvas kainuoja 1 mil. dol.

● Ispanijoje nuo kelio nuvažiuo turistų autobusas, viena moteris žuvo ir 22 asmenys buvo sužeisti, jų tarpe nemažai amerikiečių.

● Miami teisėjas pareikalavo, kad trys 13 ir 12 metų berniukai, kurie gyvą sudegino seną žmogų, būtų patikrinti psichiatru, psichologu ir neurologu.

BANGKOKAS. — Nauja Tailandijos valdžia jau sudarė 18 žmonių komisiją, kuri turės paruošti naujos konstitucijos projektą.

Tarp paruoštyje esančių dalinių yra ir Amerikos 82-ji parašiutininkų divizija bei Strateginės Oro Komandos bombonešiai bei Minuteman atominės raketos Offute, Nebraskoje, Malmstrom, Montanoje ir Plattsburg, New Yorke. Į Viduržemio jūrą atplaukė karo laivas "Imo Jima"

WATERGATE, ŽYDŲ-ARABŲ KARAS, UFO

Žmonių išmintis sako, viena bėda — ne bėda; kai dvi apsėda — žmogų suėda. Dabar gi trys! Lyg dviejų neužtektų — Watergate liūno, gresiančio sukompromituoti geriausią demokratine santvarką JAV-bėse, žydų-arabų karo, kurs jei nepasiseks užgesinti pradžioje, gresia gaisru visam pasauliui. Tuo pačiu metu pradėjo žmonės matyti keistus dalykus ar halucinacijas, kurios, jei nebus visu moksliniu rimtumu išaiškintos, gresia masin-panika, kokia 1938 m. ištiko New York, kai viena populiarri radijo stotis, pradėjo transliuoti, nepranešusi klausytojams, kad tai yra vaidinimas Orson Welles veikalo "Invazija iš Marso".

Kuomet žmonės susirūpinę Illinoiso universiteto Abrahamo Lincoln medicinos mokyklos psichologijos skyriaus direktorius, žymus psichologas daktaras Theodore Millon pareiškė:

"(UFO) pasirodymai, atrodo, ateina bangomis; ypač tokiais laikais, kuomet žmonės yra labai susirūpinę dėl ko nors, dėl įvykių, kurių jie yra bejėgiai sukontroliuoti, kaip tai Viceprezidentas, Watergate, Artimųjų Rytų karas ir ekonomija.

"Tokiais laikais, kaip atrodo, žmonės stengiasi išspręsti savo susirūpinimus mistiniu būdu — tai yra kuo nors, kas yra virš ir už tikrovės. Aš galvoju, kad istoriškai visada žmonės rodo tendenciją matyti UFO reiškinius, kada tik užėina kultūrinio susirūpinimo periodas". Millon yra linkęs manyti, kad žmonės, kurie skelbiasi susitikę su kito pasaulio kreatoriais "gal būt serga halucinacijomis — nors sunku yra daryti tokį apibendrinimą".

Bet vėl aukštyn kojomis apverčias profesorius psichologo teigimus, kad ir toks faktas: 1963 metais buvo nužudytas prezidentas John F. Kennedy ir vi-

Dr. J. Allen Hynek savo Linheimer observatorijoje Northwestern Universitete, kad išvengus panikos, pasiūti steigti UFO reiškinį analizės centrą.

sa šalis ilgai po to pasiliko sukręsta, tačiau UFO reiškiniai buvo mažiausiai — tik 399 pranešimai per visus metus.

Gerai laikai juokdariamams "Netikintieji tamošiai" ir šiaip "linksmy plaučių" žmonės iš viso to juokiasi ir turi "gerus laikus" ir pramogas. Pavyzdžiui, kai kurie Xenia, Ohio, gyventojai buvo tiek tų "neatpažintų objektų" išgąsdinti, kad tikrai manė, jog invazija iš Marso jau prasidėjo. Jie pranešė policijai, kad važiuodami U.S. vieškeliu 35 nakties metu matė einančius tris "sidabrinus padarus", kurių kūnai automobilių lempų šviesoje švitėjo kaip sidabras. Paaukus policiją, tie "padarai" pasirodė buvę trys jauni juokdariai, kurie apsvynioję aliuminijaus popieriu ir prie galvų prisitaisę antenas, elektrinės lemputės raudona šviesa pasišvais-tydami buvo išėję į pamiškę motoristų pagąsdinti.

St. Louis, Miss., gyventojai pašaukė policiją, pranešdami kad užmiestyje pralijusiam lauke nusileido svyruojantis skraidantis objektas. Policija rado kažkieno atvežtas ir padegtas sąslavas.

Remfroe, Alabama, gyventojai pranešė policijai, kad medyje nutūpė "skraidanti lėktuvė". Vietos šerifas perspėjęs susirinkusius piliečius, n eiti artyn to medžio, pats drąsiai nuėjo prie medžio ir rado jame pakibusį oro balioną, prie kurio buvo prisegta nota, kad JAV Komercijos Oro Tarnyba prašo šią notą radus persiųsti ją adresu: 451 Ruby street, Joliet, Ill.

Kelios dešimtys Longview, Texas, gyventojų susijaudinę pranešė, matę kaip netolimame aerodrome nakties metu nusileido "neatpažinti" objektai. Policija išaiškino, kad praskrisdamos ir aerodromo apšviestas takus palaikiusius vandens kanalais ant tų takų nutūpė kelios laukinės žąsys.

Mobile, Ala., televizijos stotčiai paskelbus, kad vienos "aiškiaregės" pranešimų naktį į spalio 17 d. vietovėje per 16 mylių į vakarus nuo Mobile, Ala., nutūpęs UFO, kurie bus filmuojami, daugiau kaip 1,000 automobilių užtvindė plentą 10 Alabama ir Mississippi pasienyje. Joks UFO nepasirodė.

Norėdama padėti suniekinoti masinį "tikėjimą skraidančiomis lėktuvėmis" Amerikos Oro Tarnyba (National Weather Service) paskelbė paleidusi į erdvę du oro balionus. Vienas 10 pėdų skersmės balionas buvo paleistas spalio 17 dieną iš Palestino, Tex. Balionas 50,000 pėdų aukštyje nuskrido į Mississippi. Iš Montgomery, Alabama, tuo pačiu metu paleistas kitas oro balionas į 85,000 pėdų aukštį. Daugumas pranešimų apie skrend. lėktuvę pasipylė saulei nusileidus. Kadangi abudu balionai buvo iškelti į labai didelį aukštį, jie dar ilgesnį laiką buvo nusileidusios saulės apšviesti

ir galėjo būti palaikyti "neatpažintais objektais". Baton Rouge, Louisiana. Spaudos foto reporteris išaiškino "UFO", kurs perskrido per žmonių pilną Louisianos universiteto stadioną, kurime tuo metu vyko futbolo žaidynės. Foto nuotraukoje buvo aiškiai matomas celofano maišas su degančia žvake viduje. Žvakei kaitinant baliono viduje orą, oras lengvėja ir balionas kyla aukšty. Panašus incidentas prieš keletą dienų įvyko Mississippi pusėje, kur pasigirdo fantastiškiausi pranešimai apie "UFO"; vienas jau anksčiau buvo minėtas kaip "tėvas ir sūnus, žvejai trijų "žmogėnų" rankomis panašiomis vėžio replės, buvo nusi- nešti į "skraidančios lėktuvės" vidų...

Jackson, Miss., šerifas paprašė, kad federalinės įstaigos iš-tirtų UFO reiškinius, pareišk-damas, kad "mūsų žmonės turi teisę žinoti, kas čia darosi. Žmo-nės pradeda pasiduoti panikai". Prof. Hynek steigis "UFO Centrale"

Demokratija ar bitokratija, bet žmogui aukštesnėse pareigo-se daugiau patikima negu pa-prastam eiliniui. Kai Ohio gu-bernatorius John Gilligan pasi-sakė matęs "keistą objektą", laikraščiai jo pranešimą įsidėjo be jokių pašaipų komentaru. Jis pasakė už praeito pirmadienio naktį su žmona važiuodamas ne toli Ann Arbor, Mich., stebėjęs "vertikalų, gintarinės spalvos spindulį, kurį įjėdu stebėję per 35 minutes.

"Atvažiavus arti Ann Arbor debesų dangą suplyšo ir mes nieko nebeamatėme", tik tiek pa-sakė jis. "Tai nebuvo lėktuvas, nebuvo paukštis, ir aš neturiu su-pratimo, kas tai buvo", pasakė jis. Ir laikraščiai jo trumpą pranešimą įsidėjo be jokių pašaipų komentaru.

Daug kartų šiose skiltyse mi-nėtas Northwestern universite-to profesorius Dr. Allen Hynek, ilgametis "keistų" reiškinijų ty-rinėtojas reiškia susirūpinimą, kad ši naujoji nežinomų skrai-dančių objektų epidemija gali iššaukti antrą "Orson Welles pa-niką". Tada gali įvykti delto, kad žmonės, kurie priešaikauja tokius dalykus tikrai matę ir per-gyvenę ne tik negauna rimto paaiškinimo, bet neturi net kam savo pergyvenimus papasakoti. Visa, kas šiandien tereikia, tai paskleisti gandą, kad iš erdvių nusileido vizitorai ir turėsime Orson Welles sukeltą paniką, pareiškė Dr. Hynek. Dėl to jis siūlo steigti tokią centrą, kur būtų rimtai išklausomi pergyve-nusių pasipaskojimai ir jiems teikiama rimta informacija. Mokslininkai nei tiki, nei netiki, o valdžia tyrimais nenori užsi-imti nei tokiems tyrinėjimams lėšų skirti.

Tas pat yra su kolegijų profesoriais ir mokslininkais. Dau-gumas jaunųjų profesorių ven-

Mūsų spaudoje

Dr. J. Jakštas gina Dr. Anyso Atsiminimus apie Klaipėdos kraštą Tubelio-Navako valdymo laikais.

Tėviškes Ziburį spalio 11 d. nr. 41 (1236) istorikas Dr. J. Jakštas straipsnyje "Priekabi atsiminimų kritika. Atsiliepi-mai į "Dirvos pastabas apie dr. M. Anyso atsiminimus" be kt. rašo:

[Kokius klystkelius kartais nukrypsta istorinė kritika, kad nepaisoma istorinės kūrybos esmė, rodo kad ir Jurevičiaus straipsnis "Dirvos" 69 nr. 1973.IX.12 su reikiančia ir dar barbarizmu "papuosta" antrašte: "Prisika-bino kaip smala prie čebato". Kritika liečia dr. M. Anyso atsiminimų dalį, spausdintą "Nau-jienose": Atsiminimams laik-raštininkas J. Jurevičius paskel-bė pasmerkimo dekretą: formu-luodamas straipsnio poantraštę: "Beverčiči d-ro M. Anyso atsi-minimai". Kuo J. Jurevičius grindžia savo kritiką?

Ieško atsiminimuose, ko juose negali būti

Ižanginiuose straipsnio žo-džiuose jis pagiria atsiminimus rašančiuosius, bet nenurodo pagrindinio atsiminimų tikslo — būti šaltiniai istorijos mokslui. Rašantysis pademonstruoja itin menką atsiminimų prigimties supratimą, kai ieško juose

gria UFO klausimų, prisibijodami pašaipų, kas gali pakenkti jų karjerai. "Aš neturiu ko bijotis tokių dalykų. Turiu pensiją ir bendrai man nėra ilgai liko..." pasakė prof. Hynek. Jo apskai-čiavimu tokia UFO Centralei (clearing house) pradžioje už-tekstis \$10,000 ir jis linkęs pats įrengti tokią, kur būtų galima išvėtyti laukan visus nerimtus ir menkaverčius pranešimus bei sponsininkų išdaigas, kol jos dar nelabai yra pasklidusios ir nesukėlė panikos. J. Pr.

istorinių šaltinių ir sakosi esąs nusivylęs neradęs jų dr. Anyso darbe. Jis jų ir negalėjo rasti, nes atsiminimai ne šaltiniams (istoriniams) skirti. Jų jokiuose atsiminimuose nerasime.

Išliekamoji dr. A. Anyso atsiminimų vertė

Atsiminimai iš nepriklausomos Lietuvos laikų tiek yra vertingi, kiek juose atsispindi istorinė tikrovė. Juose atvaizduotume istorinėje tikrovėje glūdi jų dokumentinė vertė. Trumpalakis nepriklausomos Lietuvos metas yra epocha nepasikartojančio istorinio vyksmo. Ta epocha dominis mūsų ateities istori-kus, ir jiems bus brangūs visokie dokumentai iš nepriklausomos Lietuvos, jų tarpe ir atsi-minimai to meto asmenų.

Dokumentinių atsiminimų vertė priklausys nuo juose vaizduo-jamų dalykų svario nepriklausomame laikotarpyje. Klaipėdos kraštas (kaip ir Vilnius) buvo, gali sakyti, Lietuvos problema, kaip pažymėjo R. Valsonokas, parašęs nuodugnią knygą apie Klaipėdą. Klaipėdos krašto klausimas gliauli įsirežęs į nepriklausomos Lietuvos istoriją ir paliks

joje visais laikais iškiliiu tyrinė-jimo objektu. O tam reikalingi ir pravers atsiminimai tokio as-mens, kaip dr. M. Anyšas. Jis, Klaipėdos krašto sūnus, suau-gęs su M. Lietuva, gyvenęs jo-sios lietuvių rūpesčiais ir var-gais, atsidėjęs studijavęs visų senųjų prūsų praeitį ir parašęs išsamų veikalą apie juos, — per-gyvenęs tos savo gimtinės agoni-ją. Pergyvenimus išsinešė i emigraciją ir surašė atsimini-mų formą. Tai autentiškiausi, didžiai saviti atsiminimai, kurie gal paliks vieninteliai apie Klai-pėdos kraštą. Jie turi išlieka-mos vertės ir labai tinka būti išspausdinti, nepaisant aštriau-sių kritikų, su geros valios lie-tuvių ir lietuviškojo pajūrio my-lėtojų parama.

give... so more will live
HEART FUND

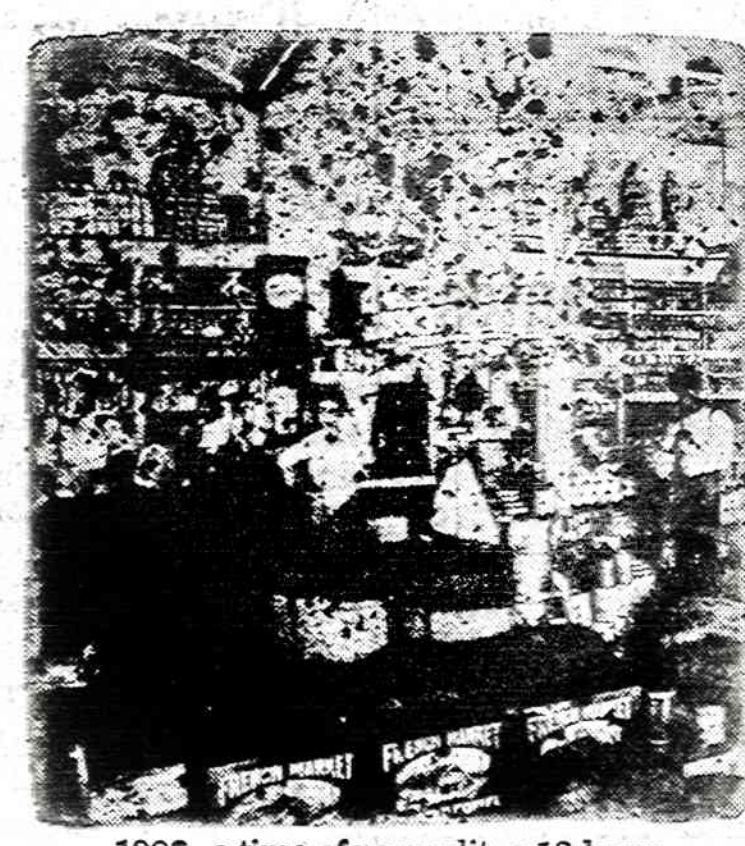
Jau išėjo iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje
AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA
Dr. Kazio Šidlausko knyga apie Amerikos lietuvių pastan-gas daryti įtakos krašto politikai. 102 psl. Kaina \$1.50.
Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Orderis bus pasiųstas tokiu adresu:
NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

JEIGU NEBŪTŲ SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŲJŲ!
Prof. Vaclovo Biržiškos "Senųjų Lietuviškų Knygų Istorija" yra veidrodis, kuriame atsispindi pirmųjų lietuviškų knygų kelias. Kietais viršeliais įristos knygos kaina yra tik \$3.00, minkšt. \$2.50.
Knyga Jums bus pasiūta, jei atsiųsite pinigų šiuo adresu:
NAUJIENOS, 1739 S. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608.

see us for **HOME financing.**
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME...
OUR SAVINGS CERTIFICATES EARN UP TO 7%
Mutual Federal Savings and Loan
2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608
PETER KAZANAUSKAS, President Tel.: 847-7747
HOURS: Mon, Tue, Fri, 9-4 Thur, 9-8 Sat, 9-1
69 YEARS SERVING CHICAGOLAND

Ilgametis BALFO pirmininko, prelat. J. B. KONCIAUS knyga
ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS
104 dideli puslapiai, daug nuotraukų.
Kieti viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.
Išdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremtines vietas. Knygą pasiųsime adresatui, jei prisiųs-te čekį arba Money Orderį tokiu adresu:
NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

NAUJIENŲ VAJAUŠ PROGA
Vajaus komisija dėkoja visiems remėjams už aukas ir kitokią para-ang. Tai pat už atsiųstus laiškus ir pareiškimus, kurie rado teigiamą at-garą visų lietuvių protuose bei širdyse pacioje vajaus pradžioje.
Aukojame vajaus laikotarpyje norime ir prasme atkreipti dėmesį ne tik į teikiamą paramą aukomis, bet ir kiekvienam laikraščiu oranguai-sių dovata — nauja prenumeratoriui, kad nuolat didėjančių skaičių būtų ugiam užtikrinta egzistencija nekeltant kainos. Naujienos savo tikslia in-formacija ir laikyvena, remdamos visas lietuvių demokratines institucijas ir bendruosius bei visiems naudingus darbus, užsitarnavo visų lietuvių įėjimo ir paramos. Reikia, kad tas dėmesys ir parama taptų konkre-ti. Todėl kviečiame visus skaitytojus imtis iniciatyvos platinti Naujienas, besistengiant surasti bent po vieną naują skaitytoją. Visi lietuvių yra kviečiami prisijungti Naujienas. Jis yra visiems įdomios, naudingos, re-kaikalingos ir net būtinos.
Chicagoje, priemiesčiuose ir Kanadoje Naujienos metams — \$22.00, pusei metų — \$12.00, trimis mėnesiams — \$7.00, vienam mėnesiui — \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$20.00, pusei metų — \$11.00, vienam mėne-siui — \$3.00. Užsienio — \$23.00 metams.
Prašome naudoti žemiau esančią atkarpą.
NAUJIENOS
1739 So. HALSTED ST.
CHICAGO, IL 60608
Siunčiu ..... dol.
 Prasau siųsti Naujienas per mane užsisakiusiam naujam skaitytojui.
 Užsakau Naujienas savo ..... kaip dovana ..... proga.
 Sumoku savo prenumeratą mėnesiu anksčiau, kad jums nereiketu siųsti raginimo
 Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę, kad su jomis su susipažintų
PAVARDE IR VARDAS .....
ADRESAS .....
PAVARDE IR VARDAS .....
ADRESAS .....
Parašas .....

1903—a time of no credit, a 12-hour workday, and no Payroll Savings Plan.

Buy Bonds where you work...now that you can.

It's sort of like your grandfather telling you he used to walk 15 miles through the snow to get to school.

But it's true: today's working men and women have more advantages than their grandparents. One of them is the Payroll Savings Plan—the easy, safe, automatic way to build a nest egg for the future.

When you sign up for the Payroll Savings Plan, an amount you specify is automatically set aside from your paycheck and used to

buy U.S. Savings Bonds. That way, even if you spend all your take-home pay, you're still building a steady savings. Grandpa would approve.

Take stock in America. Buy U.S. Savings Bonds

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

ZVILGSNIS PRAEITIN

Lietuvos pietų kaimynas

Lietuvos nelaimė, kad ji yra tarp didelių agresyvių tautų. Esame liudininkai kokias kančias lietuviam atnešė iv rytų užplūde užmogėję barbarai. Bet ir iš pietų kaimyno skriaudų taip pat nemažai patyrėme. Jau nekartojan senesnės praeities, prisimename Lietuvos sostinės Vilniaus užgrobia, užgrobtame krašte mūsų brolių persekiojimą, ir net žudymą. Vietoj sostinės gražinimo ir skriaudos atitaisyimo — ultimatumas...

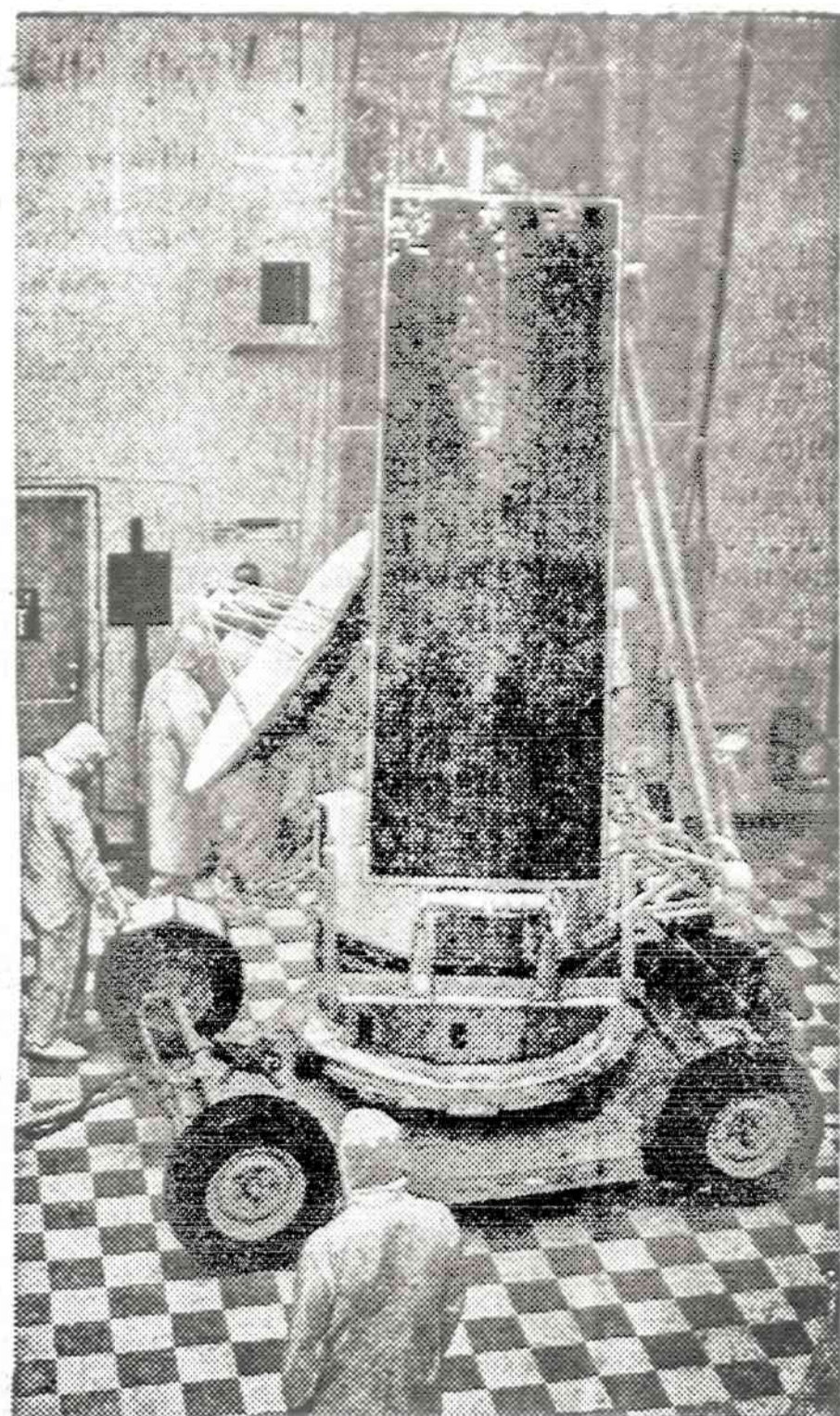
Iš nacių ir rusų ir lenkai susilaukė liūdny dienų. Džiaugsmas dėl to neima, bet prisiminus jų mums darytas skriaudas ir užuojautai sunku nusiteikti.

Senesnioji karta dar gerai prisimena Lietuvos valstybės kūrimąsi. Tuo metu ir lenkai savo valstybę statė. Atrodo, kad po šimtmečio slėgusios abi tautos bendros rusų naštos, kuo galėdami vieni kitus turėjo remti. Lietuviai nei į lenkų žemes nei į žmones jokių pretenzijų ne-reiškė. O ką darė jie? Nevengė

prieš mus nei klastos, nei jėgos. Be stambesnių įvykių, kaip sostinės užgrobimas, Suvalkų klasta, ultimatumas, buvo begalės ir mažesnių skaudžių įvykių. Čia viena kitą iš jų, kuriuos ir man iš arti teko stebėti, prisiminsiu.

Be Suvalkų, Seinų, Punsko, Smalėnų, Vygrių, Čiplieskių ir kitų užgrobtų Lietuvos vietovių, lenkai atkakliai veržėsi ir į Lietuvą. Liubavo parapijoj ne lenkų, bet sulenkėjusių lietuvių buvo nedaug. Buvo jų grįtelininkais buvo ir šiek tiek mies-telyje, juos žmonės vadino kumeciu, kurie taikydami prie ponų, darytai lenkiškai šve-beldžiudavo. Na, žinoma, bu-vo ir ponai dvarininkai. Tačiau lenkai dėjo dideles pastangas, kad visa ši lietuviška apylinkė — demarkacijos linija būtų pri-skirta prie Lenkijos.

Prisimintina, kad jau prieš pirmąjį pasaulinį karą čia lenkai lietuvių atžvilgiu buvo la-bai agresyvūs. Nors parapijoj

Floridos — Kennedy erdvės centre jau ruošiamas Mariner 10 erdvėlaivis, kuris bus pasiųstas į kelią 1974 m. pavasarį. Skridamas 3,000 mylių atstume nuo Veneros planetos ir 6,000 mylių nuo Merkurio, erdvėlaivis su dviem T. V. kamerom padarys apie 8,000 tų planetų fotografijų.

2-sis Mokslo ir Kūrybos simpoziumas

įvyks lapkričio mėn. 21—25 d. (Padėkos Dienos savaitgalyje) Čikagoje

Dalyvaus daugiau kaip 100 lietuvių akademikų iš lituanistinių, technologinių ir medicinos mokslo sričių.

PROGRAMA

Ketvirtadienis — lapkričio mėn. 22 d. 10:30 val. iki 12:30 val. — Lituanistikos Instituto suvažiavimas (Jaunimo Centre).
14:00 val. Simpoziumo atidarymas ir bendrinės paskaitos (Jaunimo Centre).

Penktadienis — lapkričio mėn. 23 d. nuo 9:30 iki 17:45 val. paskaitos, forumai. (Jaunimo Centre).
20:00 val. Koncertas — Programoje — prof. V. Jakubėno kūriniai. Atlika: "Dainavos" ansamblio ir Ev. Luteronų "Tėviškės" parapijos jungtinis choras. Solistai: D. Stankaitytė, R. Mastienė, S. Baras ir J. Vaznelis, palydint simfoniniam orkestrui. Diriguoja Alvydas Vasaitis.
Koncertas įvyks Maria H. S. salėje.

Šeštadienis — lapkričio mėn. 24 d. nuo 9:30 iki 17:30 val. paskaitos, forumai, simpoziumai. (Jaunimo Centre).
7:30 val. Banketas — The Sabre Room, 8900 West 95th St., Hickory Hills. Dėl bilietų skambinti tel. 476-4217 arba 865-1456 iki lapkričio mėn. 19 d.

Sekmadienis — lapkričio mėn. 25 d. nuo 11:00 iki 12:00 val. Pamaldos 14:00 val. Bendras Baigiamasis Posėdis su trumpais referatais (Jaunimo Centre).

Apie galimus programos pakeitimus prašome sekti spaudoje. Smulkesnė programa bus išleista prieš simpoziumą.

Bilietai į koncertą ir banketą gaunami Vaznelių "Gift International" parduotuvėje — 2501 W. 71st Street, telef. 471-1424.

Rengėjai nuoširdžiai kviečia visą lietuvišką visuomenę dalyvauti simpoziumo darbuose ir parengimuose.

GEROS DOVANOS

ŠIOS KNYGOS PARDUODAMOS DABAR "NAUJIESE" su DIDELĖMIS NUOLAIDOMIS:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00. Minkštais viršeliais tik \$2.00.
Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTŪRA — ŽIAURŲ ŽMONĖS. Kelionės po Europą išpūdziai. Vietoje \$2.00 dabar tik \$1.50.

Galima taip pat užsisakyti paštu, atsiuntus čekį arba money orderį.

NAUJIESE,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Nesenai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui

Ansambliai, chorai, grupės, užsakišios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujiesose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIESE

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

je sudarė mažumą, bet bažnyčioje pamaldų metu stengėsi domiuoti. Ypač per Kalėdas, Velykas ir įvairius atleidus lenkai dėjo pastangas lietuvių kalbą iš bažnyčios išstumti, ar bent užrėkti. Kildavo ne tik ginčų, bet ir muštynių. Kovoms nekartą buvo sulaužomi bažnytiniai vėliavų kotelai ir kryžiai. Didžiausi lenkinimo apaštalai buvo dvarininkai, kurie švenčių metu prie didžiojo altoriaus išsirikiuodavo savo specialiuose suoluose — klapuose. Net ir lietuvių kunigai, kaip būvę klebonai: A. Miškevičius, J. Ūsevičius ir kiti. Tik vėliau Liubave atsirado švenčių lietuvių kunigų. Prisiminti ni kun. bitininkas Pečkaitis, kun. Montvila, kuris nuskeno garsiajame Titanik laive ir kiti.

Atsikuriant nepriklausomybei, vietos lenkai ir sulenkėję lietuvių Lietuvos prisikėlimui daug pakenkė. Rašydamas apie dvarininką Aušlėką jau minėjau, kaip jis už cukrų ir druską rinko parašus, kad Liubavas ir apylinkės būtų priskirta Lenkijai. Atsirado vienas kitas, kurie norėdami Lietuvai daugiau pakenkti perbėgo į lenkų pusę, kaip: Pašėsupio kaimo gyventojas Anilauškas, Klinavo Pilypavičius ir dar vienas kitas Liubavo grįtelininkas. Tačiau dauguma gyventojų džiaugėsi Lietuvos prisikėlimu ir jį visokeriopai rėmė. Net iš mūsų nedidelės seniūnijos išėjome trys savanoriai. Ir čia su lenkais man teko susidurti prie Juodosios Ančios ties Vygriais, Seinuose ir savo tėviškėj.

Man būnant kariuomenėj mirė mano tėtis. Atitarnavęs metus ir tris mėnesius 1920.III.20 grįžau namo mamai padėti tvarkyti ūkį. Iš karto nieko. Maišėsi ir lietuvių, ir lenkų padermėnės sargybos. Nors aštresnių konfliktų neįvykdavo, tačiau nebuvo ir draugiškumo. Mes visa šeima ramiai dirbome ūkyje. Bet va, liepos 19 dienos

Namo negrįžau kelias dienas. Bet štai, bene 1920 m. liepos 15 ar 16 dienomis sužinojome, kad iš Aušlėko dvaro, Liubavo ir visos apylinkės lenkų kareiviai, dingo. Žmonės sujudino ir labai apsidžiaugė. Tai buvo komunistų spaudimo Varšuvos link laikai.

Po mėnesio lenkai vėl grįžo, bet ligi senosios linijos (apie 5 kilometrai) jau nepriėjo. Vistiek daug lietuviškų kaimų, bažnytkaimių, ir miestelių liko anoj pusėj. Tai dabar vadinamas nelaimingasis Suvalkų Trikampis. Ten ir dabar lietuvių kenčia lenkų priespauda, tik jau pridengta komunistine skraiste.

Broliai ar priešai?

Kaip dabar rusai, taip anksčiau lenkai lietuvius vadindavo broliai ar broliška tauta. Tačiau lietuvių iš tų "brolių" be skriaudų nieko nepatyrė. Neskaitant lietuvių tautai padarytų valstybinių skriaudų, čia prisimintini atskiri šurpūs atsitikimai.

Po "Vyslos stebuklo" lenkam jau nesugrįžus į Liubavą, gyvenimas darėsi normalus. Buvo įsteigta valsčiaus savivaldybė, pradžios mokykla, pašto agentūra ir tvarkai palaikyti buvo paskirtas milicijon nuo Kalvarijos kiles, energingas ūkininko sūnus Mėšlius. Jis buvo linksmas, draugiškas ir greitai su visais, ypač su jaunimu, susidrau-

gavo. Tuo tarpu vienas, kitas pradėjo parvažiuoti ir iš Amerikos. Į Liubavo miestelį parvažiuo ir toks, apie 30 metų amžiaus Ramanauskas. Miestelyje gyveno jo tėvai, dar vienas brolis ir sesuo. Nors jie visi gerai kalbėjo lietuviškai, bet save laikė lenkais. Tas amerikonas visur maišėsi tarp lietuvių. Jam ypač patiko lietuviškas merginos. Matomai turėjo pinigų, nes joms pirkinėdami saldinius, apelsinus ir kitokius skanumynus, ko tada galėjo gauti. Susidraugavo ir su vyrais. Neblogi santykiai buvo ir su policininku Mėšliu. Tačiau sklido kalbos, kad jis šnipinėja lenkams. Vieną, 1921 m. birželio mėn. dieną, policininkas Mėšlius turėjo įsakymą pristatyti Ramanauską į Kalvariją apklausingimui. Milicininkas su Ramanausku pasikalbėjo ir sutarė į Kalvariją vykti, taip sau, draugiškai. Valsčius davė pastotę ir kai tik Ramanausko giminaiti. Išvažiavus iš miestelio pastotininkas pasakė, kad jis nori pasukti iš kelio ir savo lauke pasiimti arkliaus dobilų. Greičiausia taip buvo sutarta, nes pasukus iš kelio atsirado Ramanausko brolis su dirklų rankoje. Ramanauskai policininkui Mėšliui ten pat nužudė ir abu per demarkacijos liniją pabėgo į lenkų pusę.

Gyventojuose, ypač jaunime kilo bausis pasipiktinimas ir pasiryžimas Ramanauskams atkeršyti. Kadangi demarkacijos linija buvo nesunkiai pereinama, taip tuoj sužinoja, kad Ramanauskai netoli demarkacijos linijos apsiestoje pas pasiturintį ūkininką, savo dėdę. Sode esanti palapinė — būda vaisiams saugoti, kurioje juodu nakvoja. Tuoj atsirado keturi vyrai, kurie ir nuėjo su Ramanauskais atsiskaityti.

Ramanauskų nerado, bet palapinėje buvo paruoštas migis. Nutarė laukti kol jie sugrįš. Sugrįžo jau sekmadienio rytą, saulei tekant. Tuoj sutriokėjo keli šūviai ir kerštas buvo įvykdytas. Vasaros sekmadienio rytas buvo tylus ir labai gražus, taip, kad ir mano tėviškėje šūvius girdėjome. Atkeršintojai laimingai sugrįžo. Žmonės susirinkę į miestelį pamaldoms, sužinojo kas įvyko.

Į mūsų seniūniją, Gulbinavo kaimą iš Amerikos sugrįžo Kazys Ražinskas. Tai buvo dar jaunas, labai drąsus ir energingas vyras. Kūriantis valstybei jis įstojo į miliciją. Įartinose vietose, prie demarkacijos jis mėgdavo ir naktį pasidairyti. Vieną kalbėjo lietuviškai, bet save laikė lenkais. Tas amerikonas visur maišėsi tarp lietuvių. Jam ypač patiko lietuviškas merginos. Matomai turėjo pinigų, nes joms pirkinėdami saldinius, apelsinus ir kitokius skanumynus, ko tada galėjo gauti. Susidraugavo ir su vyrais. Neblogi santykiai buvo ir su policininku Mėšliu. Tačiau sklido kalbos, kad jis šnipinėja lenkams. Vieną, 1921 m. birželio mėn. dieną, policininkas Mėšlius turėjo įsakymą pristatyti Ramanauską į Kalvariją apklausingimui. Milicininkas su Ramanausku pasikalbėjo ir sutarė į Kalvariją vykti, taip sau, draugiškai. Valsčius davė pastotę ir kai tik Ramanausko giminaiti. Išvažiavus iš miestelio pastotininkas pasakė, kad jis nori pasukti iš kelio ir savo lauke pasiimti arkliaus dobilų. Greičiausia taip buvo sutarta, nes pasukus iš kelio atsirado Ramanausko brolis su dirklų rankoje. Ramanauskai policininkui Mėšliui ten pat nužudė ir abu per demarkacijos liniją pabėgo į lenkų pusę.

Į mūsų seniūniją, Gulbinavo

su lenkais turėtos demarkacinės linijos ruože. Visoje ilgoje demarkacinėje linijoje, anais laikais panašių įvykių yra buvę labai daug. Jie visi vyko lenkų klastos ir neapykantos mažesniai savo kaimynui nuotairose. Ir kodėl? Juk Lenkija buvo galinga ir laiminga kol ją valdė lietuviai. Susmuko tik tada, kai neteko lietuvių valdovų. Gal Lenkija pakils ir sužmonišks kada nors vėl, jei gaus lietuvių valdovą?

Mes lietuviai šventai tikime, kad Lietuva vėl prisikels laisvai, nepriklausomai gyvenimui. Turėdami su lenkais tokią skaudžią patirtį, visuomet su jais turime būti labai atsargūs ir apdairūs. Visuomet atsiminkime, kad šis kaimynas lietuviams niekad nieko gero nepadarė ir ateityje nepadarės, o tik stengsis kuo galėdamas pakenkti. Tą rodo ir dabartinė jų laikysena mūsų atžvilgiu.

P. Venclova

NAUJIESE

Lietuviai tūpi perla ir perdarė ir progos auzino tikrai per

MAJINCSIA

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ar kūrystavimai. Naujiesose galima gauti šių perlių ir žemčiūgų mūsų mažiesiems bei jaunimui:

1. N. Butkienė, VELYKŲ PASAKOS, 32 psl., telpa 6 pasakos ir DVYNUKĖS, 34 psl. su 8 apsakymėliais iš vaiku pasaulio. Abi gausiai iliustruotos. spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.
2. Vanda Frankienė, Vaitkevičienė, ŠOKOLADINIS KIŠKELIS, pasaka mažiesiems. Jūratis Eidukaitis iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gražus leidinys. \$1.50.
3. A. Giedrius, MURKLYS, 24 apsakaitės vaikams. Dail. V. Simankevičius iliustruota, 180 psl. \$1.80.
5. Maironis JAUNOJI LIETUVA, poema. 118 psl., \$1.00.
6. Alfonsas Vambutas, TRYŠ SAKALAI, Liet. Mokytojų s-gos-premiuota knyga. Joje originalūs apsakymai, padavimai, legendos, novelės. Dail. V. Stancikaitės iliustracijos. 186 psl., kaina 2 dol.
7. Juozas Švaisas, ŠAUNUS PENKETUKAS, apsakaitės, kaip pasakos vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir žygių. Iliustruota dail. Z. Sodeikiėnės. Didelio formato, kietais viršeliais, puikus 77 psl. leidinys. \$3.00.
8. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmai. Iliustruoti padavimai, legendos ir pasakos — kaip senovės lietuviai ir žemaičiai bendravo su savo dievais, 54 psl., \$1.00.

Vaikai mėgsta ir nori skaityti. Dėlto iš pat mažens yra daug lengviau juos įpratinti lietuviškai skaityti ir mylėti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalansuoti vaikams perkamas dovanas — pusę knygų, pusę žaislų — lietuviško auklėjimo rodyklė staiga pakiltų aukštyn.

NAUJIESE,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškų jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams išgyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuošimčius nuo mėnesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

7 1/4 %	PER ANNUM
	\$5,000.00 OR MORE
	4 YEAR MATURITY
6 3/4 %	\$5,000.00 OR MORE
	30 MONTHS MATURITY
6 1/2 %	\$2,500.00 OR MORE
	1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
in Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months. Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dispozicija kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose:	
metams \$22.00	
pusei metų \$12.00	
trims mėnesiams \$7.50	
viename mėnesiui \$3.00	
Kitose JAV vietose:	
metams \$20.00	
pusei metų \$11.00	
NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.	

Neleis rusams sauvaiiauti

Arabai, antrą kartą atidavę izraelitams iš rusų gautus moderniausias ginklus, šaukiasi Sovietų Sąjungos pagalbos. Egipto prezidentas Sadatas, matydamas visišką Egipto karo vadų nepajėgumą pasipriešinti izraelitams, sutiko priimti Jungtinių Tautų paskelbtas paliaubas ir paprašė JAV ir Sovietų Sąjungą atsiųsti karius, kad patruluotų karo zonas ir priverstų izraelitus prisilaikyti Jungtinių Tautų nuostatų.

Arabų karo vadovybė pasimetė. Josios ryšiai su fronto ruožuose esančiais gana dideliais daliniais visai nutrūko. Arabų vyriausiasis štabas nežinojo apie žydų kiristus paskutinius smūgius, bet sovietų valdžia apie juos labai gerai buvo informuota. Brežnevas ne tik sutiko įsakyti paliaubas Artimuose Rytuose, bet jis sutiko siųsti Sovietų Sąjungos karo jėgas į Artimuosius Rytus. JAV pritarė paliauboms, bet JAV nesutiko siųsti karo jėgų paliauboms prižiūrėti. Sovietų valdžiai buvo aišku, kad keli šimtai rusiškų tankų ir vėl pateko į izraelių rankas. Be to, žydai išnaikino sovietų valdžios įrengtas ir egiptiečiams atiduotas priešlėktuvinės raketos. Blogiausia, kad raketų laukai buvo užimti rusų tankais, kuriuos žydai atėmė iš egiptiečių prieš šešis metus.

Sovietų valdžiai, patyrusi apie padėtį Artimuose Rytuose, nutarė siųsti sovietų karo jėgas į Egiptą ir Sinajaus kovų laukus. Be to, sovietų vyriausybė trečiadienio vakarą įteikė JAV labai grubią ir žiaurią notą, kurioje pranešė, kad ji siunčianti sovietų karo jėgas į Egiptą ir kviečianti JAV prie jos prisidėti. Blogiausia, kad Maskva, pranešdama apie savo nutarimą, pastebėjo, kad ji vis vien siunčianti ten savo karo jėgas, nežiūrint, ką amerikiečiai nutartų. Prezidentas Niksonas tuojau sušaukė saugumo tarybą naujai susidariusiai padėčiai aptarti.

Sovietų valdžios nutarimas siųsti savo karo jėgas į Egiptą ir Izraelio karo zoną keičia visą padėtį Artimuose Rytuose. Jeigu Maskva viena padarė tokį nutarimą, tai ji jau ėmėsi karo veiksmų dabartiniam jėgų balansui keisti. Sovietų karo jėgos ne tik padės arabams, bet susidarys pavojus ir Izraeliui. Sovietų karo jėgos, padėjusios arabams, galėtų Izraelį visiškai sunaikinti ir įsitvirtinti Artimuose Rytuose. JAV saugumo taryba, pasitarusi su JAV karo vadais, nutarė paskelbti paruošos padėtį keliose karo jėgų daliniuose. Įsakymas pasirodė buvo pasiūstas Vokietijoje esančioms JAV karo jėgoms, marinių divizijai, parašiuotiniams, karo laivynui ir pietų Azijoje esantiems JAV daliniams. Saugumo taryba baigė sa-

MŪSŲ RŪPESČIAI IR UZDAVINIAI

KO TYLIME?

P. STRAVINSKAS

PRIEŠ DEŠIMTĮ METŲ

Prieš maždaug dešimtį metų, kaip jau esu rašęs 1973. X. 12 d. Naujienose, *kone visi mūsų šeimyniški lietuviai buvo tos pažiūros, kad mūsų pastangos iškovoti okup. Lietuvos žmonėms teisę ir laisvą emigraciją nesiderint su tautos interesu.* Iš-

vo pasitarimą ketvirtadienio rytą, tuo metu išėjo įsakymas kariams pasirošti bet kuriam netikėtumui.

Jeigu Sovietų Sąjungos vyriausybė yra pasirošiusi sauvaiiauti, tai JAV taip pat yra pasirošiusi tinkamai jai atsakyti. Vienašališkas sovietų karo jėgų siuntimas į Egiptą ir Izraelį būtų karo pradžia. Atsakomingi JAV pareigūnai nori tiksliai išaiškinti sovietų užmojimus. JAV yra pasiryžusios neleisti rusams sauvaiiauti Artimuose Rytuose.

Įsakymas Amerikos karo jėgoms pasirošti karo veiksmams sukėlė labai didelį susirūpinimą ne tik tai pačioje Amerikoje, bet ir užsieniuose. Vokiečių vyriausybė nieko nežinojo apie sovietų valdžios vienpusišką nutarimą siųsti karo jėgas į Egiptą ir JAV atsakymą. Vokiečiai patyrė, kad JAV rusų karo jėgų siuntimą į Artimuosius Rytus skaitys karo veiksmu. Kiekvienam aišku, jog tai būtų naujo pasaulinio karo pradžia. JAV jau pasiuntė dalinį marinių ir Viduržemių jūrą. Jeigu nutartų ir daugiau marinių ten pasiųsti, tai juos siųstų transporto laivais. Tuo tarpu sovietų karo vadovybė į Egiptą labai lengvai gali pasiųsti karių transporto lėktuvais. Ateinančios žvalgybos žinios sako, kad didieji sovietų transporto lėktuvai jau skrenda Artimųjų Rytų kryptimi.

1967 metais žydai atėmė iš arabų 800 Sovietų Sąjungoje gamintų tankų. Izraelis tuos tankus pataisė, persidavė ir šiandien naudoja karo veiksmams. Tais rusų tankais žydų generolas Sharon persikėlė vakarinė Suez kanalo pusėn ir gerokai apnaikino sovietų specialistų statytus lizdus raketoms. Į žydų rankas pateko dideli egiptiečių karo medžiagos sandėliai, kur prikrauti kalnai Rusijoje gamintos karo medžiagos. Išnaikinus raketinius lizdus, Izraelio aviacija laisvai naikina Egipto susisiekimą ir kiton kanalo pusėn perėjusius Egipto karių. Paskelbus antrąsias paliaubas, trečioji Egipto armija buvo izraelių apsupta. Ji palikta be vandens, be maisto ir be susisiekimo priemonių. Vienas paliaubų paragrafas liepa pasikeisti belaisviais, bet jis neliepa atiduoti ginklų. Žydai turės išleisti apsuptus Egipto karių, bet jie nepraleis tankų ir kitos Sinajaus pusiasalyje esančios Egipto karo medžiagos. Sovietų valdžiai, norėdama išgelbėti ir vėl į žydų rankas patekusius jų tankus, ryžtasi imtis karo veiksmų.

Įsakymas JAV karo daliniams pasirošti karo veiksmams yra rimtas įspėjimas sovietų valdžiai. Jeigu ji, nekreipdama jokio dėmesio į vykčius pasitarimus tarptautinei įtampai sumažinti ir paties Brežnevo paskelbtą "šaltojo karo" pabaigą vis dėl to siunčia ginklus ir karius į kitas valstybes, tai ji taikos nenori. Siųsdama karius į Artimuosius Rytus ji pradeda naują didelį karą. Ji tikisi užkariauti Artimuosius Rytus ir išnaudoti didelės alyvos atsargas. Bet svetimų žemių užkariautojams ne kiekvieną kartą pasiseka. Dabartinė sovietų valdžia gali nepasikačiuoti kelias smulkmenas ir pralaimėti josios pačios suruoštą karą.

venči laisvą gyvenimą, kuriuo tie mūsų politiniai pabėgėliai, dabar jau besivadindami tik "išeisviais", užsieniuose gyvena.

IR ŠIANDIEN

Šiandien po dekadų metų (ypač kada jau net ir svetimieji rodo savo susirūpinimą tuo, kad mūsų, lygiai kaip ir kitų Sovietų vergijon patekusiųjų tautų žmonės, netgi ir Sovietų piliečiai turėtų teisę į emigracijos laisvę), jau ir mūsųose gal keičiasi pažiūra į Lietuvos lietuvių teisę laisvai išvykti iš jiems nepakeliamos despotijos, įvestos jų tėvynėje. Tikėtai tas pažiūros pasikeitimas, manding, vyksta labai iš lėto, kad jo išoriniai beveik nei nematyt. Pažiūrėkime dabar, kaip tie mūsų sveikieji žmonės rodo savo susirūpinimą dėl to, kad Sovietai neleisdžia jų valdomiems žmonėms laisvai išvykti iš savo krašto, ir emigruoti į kitus kraštus, kur būtų jiems palankesnis režimas ir tuo pačiu įmanomos jų gyvenimo sąlygos.

Kaip paveikė AMERIKIECIUS JU IŠGIRSTAS ANDREI SACHAROVO BALSAS DĖL MINDZIOJIMO SOVIETŲ SĄJUNGOJE NET MINIMALĖS ŽMOGAUS TEISĖS — TAI TEISĖS LAISVAI ISVYKTI IŠ SAVO KRAŠTO?

Zymūs Sovietų Sąjungos mokslininkas Andrei Sacharovas labiausiai paveikė amerikiečius savo 1973. IX. 14 d. atviru laišku JAV Kongresui, paremiamui senatoriaus Henry M. Jacksono rezoliucijai, reikalaujančiai Sovietus leisti jų despotijoje esantiems žmonėms (kurie to nori) emigruoti į kitus jiems patinkamus kraštus, kaip sąlyga gauti jų prekyboje su JAV lengvesnes sąlygas.

Tame savo laiške A. Sacharovas rašo: "Jei kiekvienai tautai duodama teisė pasirinkti sistemą, kurioje ji nori gyventi, tai ta teisė juo labiau turi būti duodama kiekvienam individui. Kraštas, kurio piliečiai yra šia minima teisė atimti, nėra laisvas, netgi ir tuo atveju, kad tenai nebūtų nei vieno vienintelio piliečio, kuris norėtų pasinaudoti ta teise. Bet, kaip jūs žinote, Sovietų Sąjungoje yra dešimtys tūkstančių piliečių — žydų, vokiečių, rusų, ukrainiečių, lietuvių, armėnų, estų, latvių, turkų ir kitų etninių grupių, kurie nori išvykti iš krašto, ir kurie metams ir dešimtmėčiais yra stiekė pasinaudoti taja savo teise, nežinodami begalinių sunkumų ir pažeminimo.

Jūs žinote, kad kalėjimai, darbo lageriai ir pachtartinės ligoninės yra pilni žmonių, kurie yra bandę pasinaudoti šia įstatymine teise.

Jūs, tikriausia žinote vardą lietuvio Simo A. Kudirkos, kuris buvo Amerikos laivo atiduotas Sovietų valdžiai, lygiai kaip ir vardus kultinamųjų tragikloje 1970 m. lėktuvo pagrobimo byloje Leningrade. Jūs žinote Berlyno sienos tūkstantis.

Toliau A. Sacharovas kreipiasi į kongresą, paremdamas Jacksono rezoliuciją, pasirašytą, be paties Henry M. Jacksono dar 75 senatorių.

KĄ SAKO HENRY M. JACKSONAS APIE SACHAROVĄ IR APIE SOVIETŲ TIRONIJOJE GYVENANČIŲ ŽMONIŲ TEISĘ Į LAISVĄ EMIGRACIJĄ

Savo pristatyme mokslininko A. Sacharovo, paskelbtame Kongreso rekorde, senatorius Jacksonas labai išaugstina atviro laiško autorių, gerėdamasis jo garsiu visame pasaulyje vardu, jo aukšta moralė ir neapsakomai didėte drąsa, kovojant už žmogaus teises. Rašo, kad jam per 30 metų jo tarnybos Senate ir Rūmuose niekuomet nėra tekę matyti tokio atviro laiško, kuris taip giliai būtų palietęs Kongreso sąžinę ir paveikęs Amerikos žmonių dvasią.

Pats Henry M. Jacksonas yra gavęs iš Amerikos žmonių tokią gausybę laiškus, kad jo štabui tiesiog neįmanoma laišku autoriams atsakyti ir padėkoti asmeniškai. Todėl jis visiemis atsako bendralaiškiu, pasižadėdamas jiems toliau kovoti už pagrindines žmogaus teises, jų tarpe ir už Sovietų Sąjungos piliečių, taip pat ir už jos tironijoje esančių kitų kraštų žmonių laisvą emigraciją į jų pasirinktus kraštus.

Iš to matome, kaip giliai yra paveikti JAV žmonės, ypač gi Kongresas Andrei Sacharovo atviru, drąsiu laišku ir Henry M. Jacksono rezoliucija, pasirašyta ir daugio kitų senatorių.

Kaip mes turėjome I TAI ATSILIEPTI?

Turėjome visi irgi susijudėti, net daugiau, negu amerikiečiai. Gi tas visa liečia mūsų tėvynėje okupanto prispaustuosius jo despotijoje — tironijoje visos pagrindines žmogaus teises paneiguosius, jų tas teises mindziojamuosius mūsų žmones, dėl okupanto persekiojimų ten toliau, didėle daleimi, tiesiog negalindčius gyveniti mūsų brolius ir seses.

IR KAIP MES I TAI ATSILIEPIAME?

Sakyčiau, labai silpnai, kad mūsų balsų beveik visai negirdėt. Per maža rašome šio mūsų Lietuvos žmonių laisvos emigracijos klausimu savojoje spaudoje. Nediskutuojame to svarbaus reikalo ir klausimo nei savo viešuose susirinkimuose ir labai retas užsimeiname apie tai net ir privatinuose savo pasikalbėjimuose.

O ar rašome JAV senatoriams ir kongresmanams laiškus, prašymus, kad jie paremtų senatoriaus Jacksono rezoliuciją, vad. Mill — Vanik — Jackson proposal, kaip tą daryti mums siūle ir visus praše mūsų ALTA? Gal ir čia būsime nelabai rūgūs. Gaila, kad kitose spaudoje bent iki šiol ALTO tarparagimino nematyt. ALTA čia gražiai reikišias, aktyviai veikta. Naujienos irgi dar, va, tuo klausimu kiek parašo, bet to dar per maža, kitur pasyvumas.

Kodėl tylime?

Pabrangus vanduo

Chicago miesto taryba nuobalsavo pakelti vandens kainą 34 nuosimčiais. Nutarimas priimtas 32 balsais prieš 5. Nuo ateinančių Naujų metų vidutinių namų savininkai Chicago mieste ir 67 priemiestiuose vietose mokėję už vandenį \$37 metams turės mokėti \$51. Tuo pakėlimu Chicago Vandens departamentas tikisi gauti ektra \$25 milijonus.

BIRMINGHAMAS. — Anglijoje mirė 88 metų Sydney Sherwood paliko testamentą, kad jo kūnas būtų sudegintas, o pelėnai išbarstyti ant grindų jo baldų fabrike, kurį jis paveldėjo iš savo tėvo ir senelio. Jo valia buvo įvykdyta.

Savo namine vaisty spintelė reikia nepaprastai svariai ir tvarkingai užlaikyti, kaip žinoma vaizdelio parodyta: išimti visas konketus ir nuvalyti lentynas; patikrinti visus užrašus, kad neįvyktų klaidų, nes vaisty sumaišymas gali būti fatališkas. Patikrinti, kokiu vaisty trūksta ir juos papildyti, kad būtų bet kokiam netikėtumui pasirošes.

VOITECHAS ZAMAROVSKIS HETITAI

13 WINKLERIS ATVYKSTA Į BOGACKĄJĄ

O Bogackajoje per tą laiką buvo kasinėjama. Kai Liverpulio universiteto pasiuntiniai grįždami sustoję padaryti mandagumo vizito savo kolegoms vokiečiams, greitomis sukaltėje pasijūrė jie išvydo žmogų, kuris buvo su šlapiu rankšluosčiu ant plikos nugaros, su skrybėle ir pirštinėmis, apniktas uodų ir pageltes nuo maliarijos, jis perrašinėjo lotyniskomis raidėmis akadų dantiraščio tekstus taip pat greitai, kaip kad lengvai kalbėjo su Gasrtan-gu angliškai.

— Kiek lentelių arba šukių čia radote?
— Jeigu jau taip norite žinoti: gal penkis tūkstančius, daug dešimt!

Tc buvo per daug net šaltakraujai angliui. Jis žinojo, kad mokytojas jo kolega nėra itin mandagus. Bet šito buvo per daug! Juk archeologai laikydavo kasinėjimo sezoną nusisekusių, jeigu per jį pavykdavo rasti bent vieną vienintelę lentelę, o kai, didelė ekspedicija grįždavo iš kelionės su dešimčia rūpestingai įpakuotų šukių, jau būdavo kalbama apie įžymų mokslinį atradimą! O šitas vokiečių savo radinius skaičiavo kelių tūkstančių tikslumu...

Ir štai kas nuostabiaria: jis kalbėjo gryną tiesą!
Vokiečių pasirodė esąs Hugas Winkleris, Berlyno universiteto asirilogijos profesorius. Tai buvo tas pats Wilhelm II valdiny, kuriam reicho ir Prūsijos religijos ir kultūros ministras perdavė Bogackajos kasinėjimo koncesiją. Šis pasaulinio masto asirilogas, neseniai pradėjęs penktą dešimtį (jis gimė 1863 metais), domėjosi taip pat egiptologija bei hetitologija (jau 27-rių metų būdamas, paskelbė vertingą studiją apie El Amarnos archyvą) ir buvo gana prityręs archeologas praktikas, nes 1903 — 1904 metais kasinėjo Sidoną. Kaip tik dėl šių nuopelnų Vokietijos Pietvakarių Azijos draugija pasiūlė skirti jį Bogackajos ekspedicijos vadovu.

Tačiau Winkleris turėjo ir ydų. Teisybė jų turi kiekvienas, bet šio žmogaus ydos sudarė ypatingai nemalonų derinį. Jis buvo nesugyvenamas, nesugebantis dirbti kolektyve, liguistai pavydintis laimėjimų savo pavaldiniams ir kolegoms. Kaip mokslininkas jis buvo pernelyg vienpusiškas, domėjosi tik tuo, kas parašyta, ir be atodairios gryn vadinamąją panababilonizmo teoriją, pagal kurią kiekvienas dalykas pasaulyje, bent šio to vertas, savo šaknims siekia Babiloniją. Be to, jis buvo antisemitas, o mokslininkui, juoba orientalistui, šitai buvo mažiū mažiausia, keistas broozas, bet tai netrukė jam imti finansinę paramą iš žydo bankininko. Priedo jis

dar buvo ne kokios sveikatos niekad nebeatsigavo nuo maliarijos, kurią buvo susirgęs Sirijoje, nepakeldavo saulės ir rytiškiško maisto, amžinai skubėdavo (Turkijoje tai didelė yda), dėl visko nuolat jaudinosi ir neturėjo nė menkiausių organizacinių gabumų. Visai ekspedicijai jis vadovavo taip nemoksiškai, kad blogiau sunku ir įsivaizduoti.

Pirmiausia — 1905 metų rudenį — jis iškeliavo apsižvalgyti. Tai buvo teisinga. Bet į kelionę jis pasiėmė tik tualeto reikmenis ir numatomą ekspedicijos administratorių — Turką Makridi — bėju, kurį buvo susiradęs Stambulo muziejuje. Jiedu pirmąją klasę nuvažiavo į Ankarą, ten išlipo iš traukinio ir ėmė dairytis arkliai. Nusipirkti arklus jiems pavyko tik po trijų dienų. Vietoj balno kažkoks išdaigininkas jiems padarė "įnagi, kuris būtų tikęs nebent viduramžių inkvizicijos rūsiui". Paskui patraukė į rytus.

Penkias dienas jie risonojo po trisdešimt kilometrų per dieną. Iš pradžių nakvojo utelėtose tūnose, vėliau trupulį švaresniuose tvartuose, kartu su gyvuliais. Rugsė aštuonioliktą pasiekė tikslą. Juos pasitkęs vietos dvarininkas Zia — bėjus "stebėtinai aristokrato ir kaimiečio hibridas", išskėlė pasakišką puotą, kurioje iš valgytųjų buvo vartojama dešimt pirštų, kaip Ludviko XIV rūmuose. Tik tuomet keliautojai gąkėjo pasidairyti po apylinkes. Nuo Teksier laikų Bogackajoje ne ka-

žin kas tepasikeitė. Winkleris ir jo palydovas žingsniavo per griuvėsius, smalsiu žvilgsniu tyrė masyvius liūtus ir karžygi prie vartų. Jos vedžiojo valstietis, kadaise radęs tokią keistą lentelę su paveikslėliu, kad neiškentęs nusiuntė ją į Stambulą, kur ji paklavo į Makridi — bėjus rankas. Jie teiravosi piemenių, ar jiems netekę matyti kokių nors lentelių su dantiraščiu arba hieroglifais.

— Ne, bėjau, neteko!
— O ką turi rankoje? — paklausė Makridi — bėjus vaikinuką, kurio delne sumirgėjo kažkokia šukė.
— Nieko, — atsakė berniukas, perlaugęs ją pusiau, vieną gabalą sviedė įkandin paklydusios ožkos, o kitą padavė bėjui: — Tokių čia pilna!

Winkleris žvilgterėjo į nuolaužą ir išvydo... akadų dantiraščį!

Sužinoję, kad atvykėliai ieško būtent tokių lentelių, Bogackajos gyventojai ėmė lenktyniauti, kas paslaugensis. Jų paslaugumą minėjo jau Teksier. Mažai šukių, savaimė aišku, jie bejams nenešė, o tik didelės, gražias, "ypatingai dailiai primargintas". Jau rytojaus dieną Winklerio kuprinėje supojo trisdešimt keturios rūpestingai supyniotos lentelės.

Ir tai dar ne viskas! Vienas valstietis nuvedė jį į vietą, kurioje, kaip jis prisimenąs, "neseniai kasinėję kažkokie frankai". Winkleris suprato, kad čia kažkieno jau būta, kad kažkoks nekantruolis

jau buvo pakėlęs didžiojo lobia dangtį. "Mes už tai ne kike nepykome", — pažymi Winkleris, kuris šiaip jau pykdavo dėl visko. Jis neabejojo, kad stovi ant didelio at-radimo slenksčio.

Tačiau į trečią dieną mokslininkui teko pagalvoti apie grįžimą. Jis nejučia buvo pamiršęs, kad tuoj turi prasidėti rudens lietus, kurie visus kelius slėniuose pavertė kriokiančiais upeliais. Ir vis dėlto savo "bandomuoju stuksenimo" rezultatais Winkleris buvo visai patenkintas. Juk jis keliau-namo su didžiausiu to meto hetitų rašto paminklu rinkiniu, be to, su dar didesne vittimi!

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite Dienraštį "NAUJIENAS" Jūs visad rašė TEISTBA

DR. ANNA BALIUNAS

AKIU, AUSU, NOSIES
IR GERKLES LIGOS
2858 W. 63rd Street

Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446

Antras ofisas —
8007 WEST 83rd PLACE
JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500

Prima ligonius pagal susitarimą
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533

Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisai: HEmlock 4-5849
Rezid.: 388-2233

OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadienį, 1-7 val.
antradienį, penktadienį nuo 1-5, treči-
adienį, šeštadienį, tikrai susitarus.

Rez.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepiu, skambinti MI 3-0001.

**DR. NINA KRAUCEL -
KRAUCELIUNAITE**

AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670

Neatsiliepiu — skambinti
471-0225.

Valandos pagal susitarimą.

DR. J. MĚSKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET

VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais,
ketvirtadieniais ir penktadieniais
nuo 3 iki 7 val. popiet.
Šeštadieniais nuo 9 iki 11 val.
ryto tik susitarus.

Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMERISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".

Val. pagal susitarimą. Uždaryta treči-
adieniais.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET

Val.: antradienį, nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880

Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,
penktadienį, 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais
2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumonis, M. D., S. C.

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEmlock 4-2123
Rezid. telefonai: Gibson 8-6195

Prima ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonais HE 4-2123.
Jei neatsiliepiu, tai telefonai GI 8-6195.

P. ŠKEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandažai.
Speciali pagalba kojoms
(Aroh Supports) ir t. t.

Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: PProspect 6-5084

UKRAINOS BADAS PRIEŠ 40 METŲ

Siemet sueina 40 metų nuo didžiausio badmečio, kurį rusai komunistai bolševikai dirbtinai sukėlė Ukrainoje. Tai įvyko nuo 1932 metų rudens iki sekančių 1933 metų rudens. Per tuos metus badu išmirė pusseptinto (6½) milijono Ukrainos žmonių.

Ukraina, turėdama labai derlingą žemę ir tinkamą klimatą, jau nuo senų laikų buvo garsi kaip Europos kviečių aruodas arba duonos krepšis. Viena Ukraina užaugindavo 20 nuosimčių visos Europos kviečių.

Pasigrobę Rusijos valdžią, ir norėdami užsitikrinti sau ir savo kariuomenei ir policijai maistą, komunistai visomis savo jėgomis 1920 metais įpuolė į Ukrainą ir nieko nelaukę visoje Ukrainoje pradėjo įsistiprinti su pagalba žiauriausio teroro. Pasinaudodami 1929 metais visame pasaulyje prasidėjusia eko-

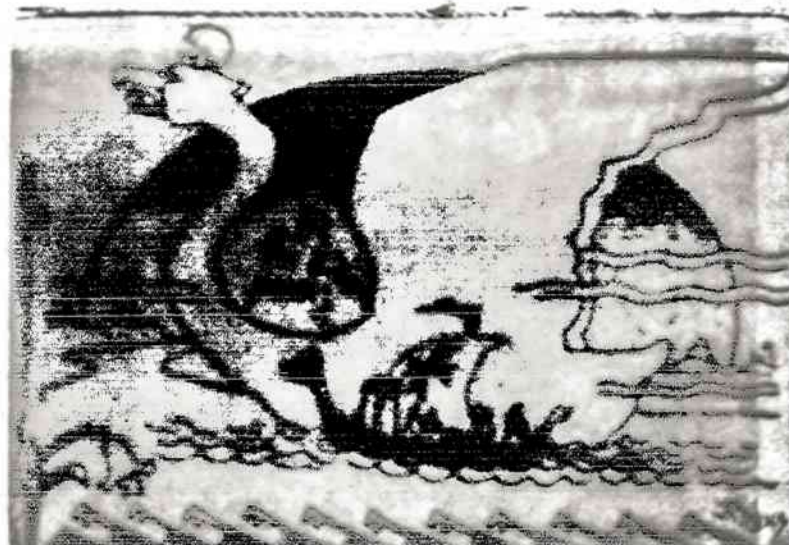
nomine krize jie pradėjo penkerių metų planą pavergti Ukrainos valstiečius atimant iš jų žemę ir juos pavertiant komunistų raudondvarių kumečiais. Neapsakomu smurtu ir teroru buvo sukonfiskuota 500,000 ūkių ir 2,500,000 žmonių valstiečių išvaryta iš namų ir deportuota (visas milijonas šeimų) į vergų darbo lagerius Sibiro tundrose. Tai buvo pirmasis genocidas, pats didžiausias žmonijos istorijoje — įsistiprinimas valdžioje, išnaikinant žmones dirbtinu badu.

Sovietams siekiant santykių su pasauliu, buvo reikalinga šių eksportuoti ir labiausiai pagaidaujama eksporto prekė buvo maisto produktai, kurių bolševikai apskaičiavo turėti Ukrainos.

Tuo tikslu sovietų valdžia 1932 metų rugpjūčio mėnesio 2 dieną išleido oficialų dekretą, kuriuo valstiečiams po mirties bausmė buvo uždrausta imti ar turėti maisto produktų, kuriuos jie buvo pagaminę. Ukrainiečiams buvo uždrausta išvykti iš savo kaimo maisto ieškoti už Ukrainos ribų, nors kitose Rusijos vietose maisto buvo užtenkamai.

Atimti iš žmonių žemę, žemės apdirbimo įrankius ir maisto produktus ir įvairiomis "socialnetyčiais" vartyti žmones vis daugiau ir daugiau dirbti ir gaminti maisto produktų, kuriuose sovietų pajungtose ir pavergtose šalyse, nuo pat jų pavergimo pradžios, ypatingai Pabaltijo valstybėse — Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje.

Viską iš pavergtųjų tautų atėmė, vienos brangenybės jie negali atimti, tai tų tautų žmonių laisvė, meilė, išgėris ir sieki-mo, tai yra laidas, kad raudonon-jai baudžiava vergija nebus amžina, kaip nebuvo amžinos ponų ir "feodalų" baudžiavos. J. P.

Piešinį piešė 1952 m. Sibire nukankintas žinomas Lietuvos dailininkas Adomas Braks.

Gulbių laivas

(Mažoji Lietuva, Nr. 6)

Prie Kalėdų yra šarkakalnis. To piliakalnio apylinkės sodų bos potvynio laiku liekti atskirtos nuo viso pasaulio. Aplink tik vanduo liuliuoja. Žmonėms tenka "kaletti", kol vanduo atslugs-ta. Seni žmonės todėl ir savo vietos vardą taip išveda.

Pasakoja, kad čia vienas kunigaikštis turėjo pilį ir laimingai gyveno. Svetimi atėjusiai galvojo šią pilį apgaulę paimti. Jie pasakojo pilies gyventojams, kad atvyksią laivas su giedančiomis gubėmis, turtų prisikro-vės.

Kunigaikščio broliai nepatikė-jo svetimaisiais. Visą laiką ruo-šėsi kovai ir dieną bei naktį bu-dėjo. Taip, paskirtu laiku, ir atplaukė laivas, linksmy dainų lydimas. Laive stovėjo vyrai su baltais apsiaustais.

Aplink viešpatavo tylą, tar-tum visa pilis būtų išmirusi. Sustoję laivas priplaukęs krantą. Išlipo aukšti riteriai. Nors iš lė-to žengė į pilies kalną, bet žemė dundėjo nuo sunkių šarvų ir ginklų, kuriuos slėpė jų balti, juodais kryžiais žymėti apsiaus-tai.

Sujudavo visa pilis pamąčiusi kląstą. Visi kaip vienas stovėjo ir atkaklią kovą. Greit liepsnose paskendo jų laivas, o nukauti priešai dengė pilies šlaitus.

Dr. J. Remeika

SU DIEVU

Su Dievu — prietaringa, Be Dievo — tuščia ir nyku. Kaip paukštis rudenio ražienoje Aš derliaus liekanas renku.

Be alkanam juk nepakanka Plikam dirvone rasto grūdo. Ir abuojuj nusivylimas Krūtinę gniaždama užplūdo.

Praėjo piūtės maldos, kryžiai, O liko siela alkana. Ir šitai sutemoje baigias Ta vėlyva, niūri diena.

Ir nejuočių nuo pilko grumsto I pagangy tiesias ranka. Deja, danguj užgeso žvaigždės— Ir ten erdvė tuščia pilka.

V. Mykolaitis-Putinas

"Poezija II" ("Nespausdinti rinkiniuose eilėraščiai"), Vilnius 1973. Eilėraščių data — 1959. XI.19.

IR DUOBĖ TĖVIŠKES MEILĖSNĖ

Savųjų daug giesmė saldesnė, Kuria girdėsiu ant lentos; Ir duobė tėviškes meilėsnė, Kur kūnas amžius užmiegos.

Ir nors atšals ugnis krūtinės, Nebeplastės jautri širdis, Bet žemė mylimos tėvynės Kaulelius mano tetirpdyt.

Tegu ant kapo rūta, mėta Praeivio akį vis vilios, Aplaištyta ir apravėta Dukters tėvynės mylimos.

SUSIRINKIMŲ PRANEŠIMAI

— Lietuvos Žagarės Klubo narių susirinkimas įvyks sekmadienį, spalio 28 dieną 1 val. popiet. Hollywood salėje, 2417 W. 43rd St. Nariai ir narės prašomi gausiai dalyvauti, nes turime svarbių reikalų aptarti. Po susirinkimo bus vaišės.
Joe Keturakis, rašt.

ivyko užmiestyje, kur buvo užmušta Mrs. Patricia Ballou kai su savo vyrų Charles važiuojant motociklu atsitrenkė į automobilį kuriuo važiavo Edward Liekis. 27, į gyv. 1210 S. Highland Ave., Arlington Heights.

A. A.

PRANAS PAKŠTAS

Gyv. 7159 So. Whipple St., Chicago, Ill.

Mirė 1973 m. spalio mėn. 24 dieną, 11:20 val. ryto, sulaukęs 65 metų amžiaus. Gimęs Krasnojarske, Sibire. Prosenelis buvo ten iš-tremtas po 1883 m. sukilimo.

Amerikoje išgyveno 24 metus.

Paliko nuliūdę žmona Bronė (Jusaitė), dukte Ilona Dapkienė, žen-tas Petras, anūkė Rita, brolis Bails su šeima, uošvienė Julija Bagdo-nienė ir kiti giminės, draugai bei pažįstami.

Lietuvoje liko broliai — Vytautas ir Albinas su šeimomis, sese-rys — Elena ir Jūra su šeimomis, taip pat Danutė.

Priklause Lietuvių Romos Katalikų Susivienijimui.

Kūnas pašarvotas Mažeika - Evans koplyčioje, 6845 So. Western Avenue.

Sėdadienį, spalio 27 dieną 10:30 val. ryto bus lydimas iš kopy-čios į Sv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčia, o po gedulingų pa-maldų bus laidojamas Sv. Kazimiero Lietuvių kapinėse.

Visi a. a. Prano Pakšto giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsivėlinkinimą.

Nuliūdę lieka: žmona, dukte, seserys, broliai, giminės.

Laidotuvių Direktorai Mažeika - Evans. Tel. RE 7-8600.

A. A.

AGOTA KRIKŠČIUNAS

Gyv. Lyndon Station, Wisconsin

Mirė 1973 m. spalio mėn. 23 dieną, 8:00 val. ryto, sulaukusi 85 metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje.

Paliko nuliūdę vyras John, dukte Millie, jos vyras Leo Sarto, gyv. Lansing, Mich., 2 sūnūs — John Kranas, jo žmona Dorothy, gyv. Lyndon Station, Wis., ir Victor Krikščionas, jo žmona Mary, gyv. Chi-gagoje, 5 anūkai. 9 proanūkai, pusbrolis Casper Krikščionas Chicagoje ir kiti giminės, draugai bei pažįstami.

Kūnas pašarvotas Conway Funeral Home, Lyndon Station, Wis.

Penktadienį, spalio 26 dieną 9:30 val. rvtu bus lydimas iš kopy-čios į St. Mary parapijos bažnyčia, o po gedulingų pamaldų bus lai-dojama St. Mary's kapinėse, Lyndon Station, Wis.

Visi a. a. Agotos Krikščionas giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį pa-tarnavimą ir atsivėlinkinimą.

Nuliūdę lieka:

Vyras, sūnūs, dukte, pusbroliai, giminės.

Informacijai tel. RE 7-0558.

GRADINSKAS

MUZIKA KISENĖJE:

MAZI MAGNETOFONAI

2512 W. 47 ST. — FR 6-1998

GUŽAUSKŲ

GĖLES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA

2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Leidimais — Pilna apdrauda
ZEMA KALNA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8863

GĖLININKAS

(PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandom gražiausios gėlės ir vainikai antka-pių papuošimui ir sezonines kapams gėlės.

ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

MOVING

Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS

Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 11-12 val. ryto. — Šeštadienį ir sek-madienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

Telef.: HEmlock 4-8413
7199 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

FOREST FIRES HURT OUR FOREST FRIENDS

One wildlife has no defense against the careless use of fire. So please follow Smokey's ABC's: Always hold matches all tight. Be sure to drown all cigarettes, etc. the ashes, and drown them again. Crush all smokes dead end.

Please! Only you can prevent forest fires

Truputis iš Naujienų banketo

Veteranų svetainėje pirmą kartą teko būti. Svetainė graži, erdvi ir patogios. Klubų ir organizacijų veikėjas A. Radžiūnas, kuris buvo su savo Marute, suskaitė kėdes, kurių buvo pusterčio simto. Vėliau visos kėdės su kaupu buvo užpildytos.

Teko daug pasveikinti naujie-niečių, su kuriais 30 metų buvo-me nesimatę. Smagu buvo pasveikinti Juozą Pošką — buvusį Naujienų Jaunimo redaktorių.

Prie Našių klubo stalo priėjusi B. Baronienė pagyriau, kad gražiai pasipuošusi. Ji sako: "Juk atvykau ne į kopyčią, bet į Naujienų šaunųjį banketą".

Malonu buvo sušnekėti su po-nia Mačiukas, su kuria dainavo-me Kanklių chore, kurį vedė A. P. Kvedaras. "Juk jūs dainavo-te sopranu pirmiau". "Buvo taip", atsakė ji. "Kada trūkda-vu, sopranu, tai dainavau sopranu sekijoje, o kai buvo stoka alų, tai Kvedaras liepė dainuoti prie alų. Kada statė operetę Malūnininkas ir kaminkrėtis, te-ko abejose sekijose dainuoti, taip pasakė ponja Mačiukas.

Tarp daugelio svečių ir vieš-nių teko sušnekėti su senais veikėjais: K. P. Deveikis, D. Ku-raitis, Naujienų veteranas J. Šmotelis, M. Zolpienė ir daug kitų pažįstamų.

Kokia buvo programa, tai ge-ry reporterių ir korespondentų biznis parašyti. Svečias

Užmušė dviratinką

Bobby Moore, 38, iš priemies-čio Argo, važiuodamas auto-mobiliu Archer Avenue ties 7500 S. Archer Rd., Justice, už-važiavo dviračiu važiuojį 13 metų amžiaus berniuką Richard Novaką, gyvenusį 7535 Blazer St., Justice. Moore kaltinamas važiavimu girtame stovyje ir žmogaus užmušimu.

Kitas nelaimingas nuotykis

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI, KIEKVIENA DIENA BUTINI KRIKŠČIONIUI

Visą įsų rūpestį mesdami ant jo; nes jis rūpinas apie jus.
1 Pet. 5:7.

Šiuose lodžiuose randame didelį suraminimą ir padaršinimą. Vienok Dievo žmones, būdami ilga laiką Dievo draugystėje ir laikydami Kristaus mokyklą, turi išmokti kaskart daugiau ir daugiau, ir nepratyti kad Dievas vadautų jų pastangas sulig jų pačių išminties; nepritinka jiems prašyti, kad jų valia išsipildytų ant žemės, taip kaip danguje; vėčiau tegul jie apsa-ko Dievui savo sunkenybes, didžias ar mažas; jie turi pripažinti ir pritaikyti sau jo sąjauimą ir meilę, tepti jas ant savo širdies kaip kokį balsamą, ir tikėti jo raminančiam užtikrinimui, įrodančiam, kad jis gali ir nori patvar-kyti visas aplinkybes taip, kad jos tarnaus naudai tu, kurie pasilieka jame ir iš visos širdies pasitiki juo.

Kristus pasakė, kad jis įsteigs bažnyčią. Bažnyčių yra daug, bet ne kiekvienam aišku, kuri yra tikroji. Krikščioniui reikalinga tikroji Kris-taus bažnyčia. T visus šiuos svarbius klausimus rasite atsakymus nedidėleje knygytėje, kuri vadinasi "Tikroji bažnyčia". Ją nemokamai gausite, jei parašysite tokiu adresu: F. Zavist, 3715 W. 66th St., Chicago, Illinois 60629.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
Telef.: GRovehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWnhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai

MAŽEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

KASDENIS VYTA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS

SENAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:

DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorijai
Asociacijoms

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENA IR NAKTĮ.
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLympic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

(LACEAVICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

BREŽNEVO LIKIMAS

Spėjama, kad jo galas bus kaip Chruščiovo

Andriejus Amalrikas ir ka-
lėjime nesiliauja, kad raudono-
nų Sovietų imperija grįs, kai
bus išsėmusi konflikte su Ki-
nija. Kremlinai to pasakoti ne-
bėra reikalo, nes Kremlius
pats tai gerai žino ir dėl to pa-
sivertė dviveidžiu Janusu — iš
vienos pusės darydamas besi-
šypsiančias grimasas Vakarų
pusėn, iš kitos pusės bauginan-
čias savo "idėjos draugų" gel-
tonųjų komunistų kinų pusėn.

Christian Science Monitor
rašo, kad Sovietų Rusijos ra-
šytojas Andriejus Amalrikas,
kurs viešai pranašauja Sovietų
Sąjungos sugriuvimą ir tai įvyks
konflikto su Kinija rezultate,
sovietai praras savo dominaci-
ją Rytu Europoje, nespėjęs
baigti trijų metų baumės kal-
ėjime, papildomai gavo dar tre-
jus metus. Visiškai kaip Stali-
no laikais.

Stalinizacija ir destalinizaci-
ja, tai tik variantai, o Stalino
"dvasia" Kremliuje iš esmės
nekinta. Kaip toje žydų bibli-
joje, kad Abraomas pagimdė
Izaoką, Izaokas pagimdė Jokū-
bą, taip Leninas pagimdė Sta-
liną, Stalinas pagimdė Chruščio-
vą, Chruščiovas pagimdė
Brežnevą. Lieka atspėti, ką
dabar Brežnevas pagimdys —
greičiausia, kad Grečką, ir tai
įvyks nebeužilgo, nes krašto
apsaugos ministerio maršalo
Grečko ir valstybės saugumo —
KGB viršininko Andropovo atė-
jimas pilnateisiais nariais į
Politbiurą, rodo, kad Brežne-
vas, nepaisant kaip stengiasi,
kaikuriems galingiems Kremli-
aus imperialistams, maršalui
Grečkai ypatingai, atrodo ne-
pakankamu Sovietų imperijos
social — imperialistinei politi-
kai vadovauti.

Turėdamas prieš akis visi-
škai realią grėsmę iš Kinijos pu-
sės ir būtinai norėdamas apsau-
goli savo nugarą Brežnevas
bando susibičiuoti su Nixo-

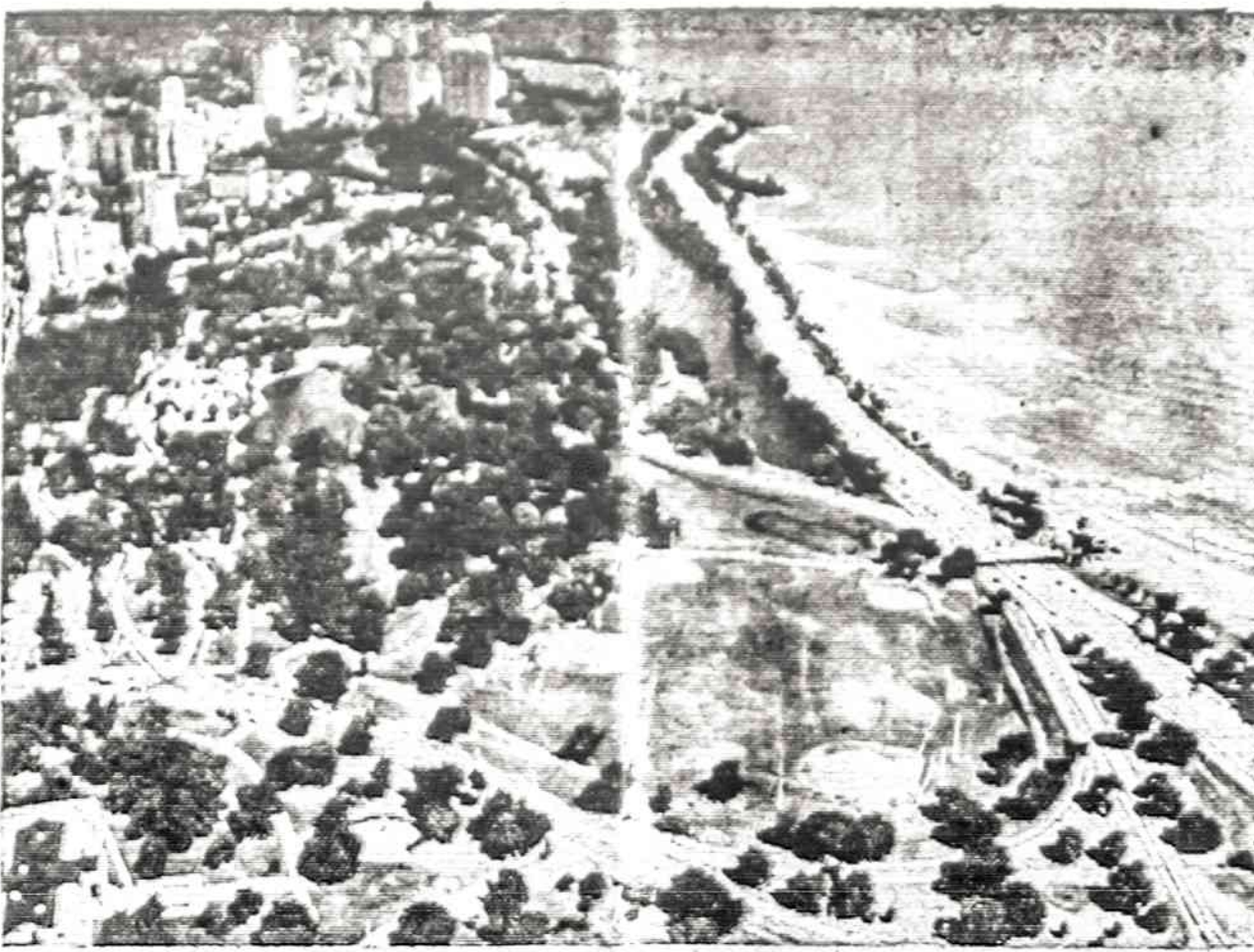
nu ir per tai įsipareigojo "švel-
ninti" KGB (saugumo polici-
jos) siautėjimą Sovietų impe-
rijoje, kas kai kuriems Polit-
biuro bonzoms, ypač Grečkai
ir Andropovui, labai nepatin-
ka ir jie į Brežnevą pradeda
žiūrėti kaip į kokį Chruščiovą
Antrąjį. Nieko juk nėra Krem-
liu lengvesnio ir praktiškesnio
kaip leisti KGB nutildyti tokius
režimą krtikuojančius ir lais-
vės reikalaujančius neklaūza-
das kaip Solženiciną, Sacharo-
vą ir pustuzinį kitų intelektu-
alų, bet jų nei į beprotamą ne-
bekiša, nei į Vorkutą nebesiun-
čia.

Kad Brežnevas sulėtino ir ta-
riamai "sušvelnino", o kai ku-
rių politinių stebėtojų nuomo-
nė pristabdė savąjį "Brežne-
vo doktriną", daroma išvada,
kad ir pats Brežnevas yra pri-
stabdytas, kas primena Chruščio-
vo galo pradžią. Brežnevo
nuvertinimui vadovauja pats
KGB viršininkas Andropovas ir
Sovietų apsaugos ministeris
Grečka, abudu Brežnevo favor-
itai, kurie ir į Politbiuro pil-
nateisius narius pateko paties
Brežnevo pastangomis. Šian-
dien Brežnevo vadovaujanti
imperija audros debesys Rytuo-
se kaskart labiau didėja ir
tamsėja.

Dviejų komunizmu apsikre-
tusių raudonųjų milžinų, Kinų
ir Sovietų "pasitarimai" (bar-
niai) tęsiasi jau penkeri me-
tai, o prie kelių tūkstančių ki-
lometrų sienos paruošė hudi
milijonas sovietų kariuomenės
ir tiksliai nežinomi milijonai
kinų kareivių...

Baltimore Sun rašo, kad Ki-
nijos valdžia jau pašaukė mil-
jonus savo "liaudies milici-
ninkų" būti pasiruošus karų
šalia reguliarišios kariuomenės
ir ypatingai budriai budėti
atakos atveju iš Sovietų Rusi-
jos pusės.

Atsišaukimas į Kinijos liau-

Čikagos Linkolno Parkas, atidarytas 1864 m., yra vienas gražiausių, nors čia
ankščiau buvusios balos.

dies miliciją paskelbtas ir kinų
komunistų partijos organe "Peo-
ples Day", taip jau kariuome-
nės organe "Išlaisvinimo Ar-
mijos Dienoraštyje", pabrė-
žiant reikalą sustiprinti mili-
ciją miestuose.

Pramonės darbininkams įsaky-
ta organizuotis į milicijos vie-
netus ir ruošti karui ir kovai
miestuose, paskelbė abudu mi-
nėtieji laikraščiai, o taip pat
Pekino radijas. Ypač milicija
turinti būti sustiprinta pasienių
rajonuose.

Pekine įvyko pramonės įmo-
nių milicijos narių milijoninis
mitingas, kuriame pasizadėta
"kovoti su imperialistais
(JAV) ir social — imperialistų
(Sovietų) agresija.

Raudonosios Kinijos sostinės
Pekino milicijos komendantas
darbininkas Ni Chih - fu išrink-
tas į Kinijos Politbiurą. Jam
vadovaujant pernai metais
450,000 milicijos narių Pekine
atliko karinį apmokymą. Pana-
šūs apmokymai pravesti šan-
chajuje ir Tienstsiene. Kinų ka-
riniai strategai teigia, kad ra-
ketų ir atominių bombų amžiu-
je išmoksinta ir ištrėniuota
liaudies milicija yra geriausias
atsakymas geriau ginkluotam
priešui užpuolus.

Tokioms nuotaikoms esant,
aišku, kad Brežnevo laurai ne-
leidžia Grečkai ramiai miego-
ti, o Brežnevą nuverstu su to-
kio "draugo" kaip Andropovas
pagalba laikui atėjus bus leng-
vas žaizdas. J. Pr.

PERSONAL Asmenų ieško

JONAS DIRVELIS prašomas atsiliep-
ti dėl svarbių reikalų. Prašomas
skambinti po 4:00 val. vak.
tel. AN 3-6295 arba 489-6875 — Irenai.

UZ POROS SAVAIČIU
SKRISIŲ LEKTUVŲ FLORIDON
Norėčiau ten apsigyventi pas lietuvius.
Malonėkite rašyti šiuo adresu:
Mr. JONAS SAVICH
373 ENGELWOOD AVE.
NEW HAVEN, CONN.

Bendrai gydant reguliaria
terapija nuo 85 iki 90 nuošim-
čių odos vėžio esą pagydoma,
o Dr. Klein bandymus darýda-
mas su tais nepagydomais 10
iki 15 nuošimčių pasiekė virš
90% pagijimų.

Automobiliai miestuose kenksmingi sveikatai

Norint gelbėti amerikiečių
sveikatą miestuose nuo auto-
mobilių teršimo oro reik-
kia automobilius palikti namie
ir naudotis masinėmis transpor-
tacijos priemonėmis — auto-
busais ir traukiniais, pasakė
Dr. Bertram Carnow, Illinois
universiteto profesorius, Chi-
cago Lung Association direk-
torius.

Penkias dešimtis nuošimčių
visos taršos miestuose sukeltia
automobiliai paleisdami į orą
labiausiai kenksmingą teršalą
— anglies viendegį.

TRUMPAI

— Youth Concerned for the
1,300 Missing in Action, Inc.,
PO Box 6018, West St. Paul,
Minn. 55118, rūpinasi likimu
dingusių kareivių Vietnamo ka-
ro metu. Ta jaunimo organizaci-
ja dokumentais nustatė, kad
53 kareiviai tikrai pateko į
šiaur. Vietnamo nelaisvę ir kai
kurie buvo naudojami propa-
gandai. Organizacija siūnia
delegaciją iš 15 jaunimo vadų į
jvairias pasaulio valstybes ieš-
koti duomenų ir paramos sėk-
mingai veikti Vietnamo valdžią
dėl dingusių likimo ir gyvyčių
laisvinimo. Į delegaciją įeina
Illinois YAF pirm. Frances
Griffin, Chicago lietuviams pa-
žįstama iš pasikalbėjimų Lietu-
vių Radijo Forumo progra-
mose.

— Ona Skeverūtė iš Mar-
quette Parko apylinkės, anks-
čiau Chicago lietuviams žinoma
chiristė, dainininkė ir sceno-
meno mėgėja Onuks Ske-
ver vardu, dabar dirbanti lietu-
viškoje Crane Taupymo ir Pas-
koly bendrovėje Brighton Par-
ko apylinkėje, įspildė Vajaus
komisijos prašymą, užsakyda-
ma Naujienas savo seserėčiai
Joyce Bikneris, gyv. Plymouth,
Ind., kad ji neatprastų nuo lie-
tuvų kalbos ir lietuviškų reika-
lų, kad ji mylėtų savo Tėvų gim-
tąjį kraštą ir žmones, kaip ji
mylėjo mūsų tėvai ir senoliai.
Yra sakoma, kad kai žmonės
pradeda kalbėti apie Kalėdas,
tai jos ir ateina. Kai žmonės
pradeda rūpintis savo spauda,
ateina lietuviškos renesansas.

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia

QUALITY CONTROL
TECHNICIAN
High School graduate with some
College preferred. Lab. exper-
ience helpful.

Major U. S. Corporation.

Apply at
4544 WEST 26 STREE
CHICAGO

Ask for Mr. FITE

An Equal Opportunity Employer

DIE REPAIR
Experienced die repairman to take
charge of die repair section. Must
have experience in blank form and
some progressive dies.

LUDWIG INDUSTRIES
276-3360 1723 N. DAMEN
An equal opportunity employer

TAILOR
Experienced. Full time.
Near North Shop.
Must speak English.

664-3212

PRESSMAN - LETTERPRESS
Miller Major 2 color or equiv-
alent. Steady day work. 40 hour
week. Des Plaines location.
Call BILL WILTON
298-2277

HELP WANTED — FEMALE Darbininkų Reikia

GAL FRIDAY
Excellent opportunity for an eager
person to learn auto leasing business
in the new car purchasing — dept.
Duties will include trying, phone
work and followup on new car orders.
Michigan Ave. office.
Call 644-0200
MADGE ARMATO

SEAMSTRESS
Part time for draperies for hotel.
Good working conditions.
787-4740

GENERAL OFFICE
Typing, filing, some bookkeep-
ing. Excellent starting salary.
Fringe benefits.
CICERO & IOWA STREETS
626-4800

RENTING IN GENERAL
Nuomos

BRIGHTON PARKE išnuomojamas
4 kambarių butas antrame aukšte.
Pagaidaujami pensininkai.
Skambinti po 4:00 val. p. p. 376-3293.

BRIDGEPORTE išnuomojamas mie-
gamas kambarys pensininkui.
Skambinti tel. 847-6130
prieš 3:30 val. p. p.

MARQUETTE PARKE išnuomojamas
miegamas kambarys su visais buto
patogumais ramiam asmeniui.
PR 6-9854

— Petras Antanaitis, Detroit,
Mich., naujų skaitytųjų bei pla-
tinimo vėjus proga, užsiskakė
Naujienas per lietuviškos spau-
dos rėmėją Česj Šadeiką. Va-
jaus komisija nuosirdžiai dėko-
ja platintojams už pastangas, o
naujiems skaitytėjams už dė-
mesį. Visi skaitytėjai yra pra-
šomi remti Naujienas ir jas pla-
tinti darant pastangas rasti bent
po vieną naują skaitytąją. Visi
lietuviai yra kviečiami susipa-
žinti su Naujienomis ir jas už-
sisakyti.

REAL ESTATE.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavinimi

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ŽEMAIMS NUOSIMCIAIS MENSINIAIS ISSIMOKEJIMAIMS

DĖL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI
VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVICIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — PRospect 8-2233

MARQUETTE PARKE
(Open House)
Seštadienį ir sekmadienį nuo 12 val.
Savininkas parduoda 7 kambarių 2
miegamųjų Georgian ant 50' sklypo.
1 1/2 vonios. Garažas.
6812 So. TALMAN
PR 8-9044

\$30,600 PAJAMŲ
19 butų beveik naujas namas, vertas
\$200,000. Provincijoje gyvenantis sa-
vininkas priims rimtą pasiūlymą ir
finansuos. Dėl daugiau informacijų
prašoma kreiptis
2505 WEST 61 ST.
Tel. 434-8469

TERRA
Brangenybės, Lalkrodžiai, Dovanos
visoms progoms.
3237 WEST 64th ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5990

NAMŲ REMONTAS
PRIEINAMA KAINA
Irengiu ir taisau kambarius, vonias,
virtuves. Atlieku cemento darbus:
šaligatvius, laiptus ir t. t.
ZIGMAS
Tel.: 778-0838 ar 651-9625

M. A. ŠIMKUS
Real Estate, Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450
Beto daromi ir lūdinjami vertimai.
Pildomi pilietybės pareiškimai ir
kitoki blankai.

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai,
tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL: VI 7-9327

A. G. AUTO REBUILDERS
Čia automobilių išlyginami ir nuda-
žomi. Darbas atliekamas sąžiningai
ir gerai, prityrusiu darbininku. Kai-
nos nebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888
Anicetas Garbačiauskas, sav.

DĖMESIO
62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI
Tiktai \$104 metams automobilio
Liability apdraudimas.
Kreiptis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
523-8775

— Pavergtų Tautų Komitetas
ir Illinois Young American for
Freedom ruošia piketus prieš
kenksmingas prekybos sutartis
su Sov. Rusija ir komunistiniais
kraštais spalio 30 d. 4 val. popiet
prie Ambassador viešbučio,
1300 No. State Pkwy, ten vyks-
tančių tari prekybai propaguoti
seminarų proga. Piketų koor-
dinatorė yra Miss Hope Harring-
ton, tel. 467-1486, Ext. 281.

Chicago Britanijos Lietu-
vių klubo tradicinis balius ren-
giamas spalio 27 d. 7:30 v. vak.
Balio Pakšto salėje. Linksma
programa, vakarienė, bufetas,
šokiai, dovanos. Bilietai 6.00
dol. Staliukus užsakyti pas Pr.
Rumšą, tel. VI 7-2149. (Pr).

BUTŲ NUOMAVIMAS, IVAIRŲ
DRAUDIMŲ NAMŲ IR NEKILN-
JAMO TURTO PIRKIMAS - PAR-
PARDAVIMAS.
BALYS BUDRAITIS
BUD'S REAL ESTATE
4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5554

KUR NAMŲ PIRKTI

MŪRAS VIENO BUTO. Vienas blo-
kas nuo parku. Gazu šildymas. —
\$20,000.

2 AUKŠTU, 2 BUTŲ, medinis ap-
kaltas. Centralinis alyva šildymas.
Garažas. Platus lotas. \$300 pajamų
mėn. Prie mėsos ofiso. \$22,900.

TAVERNA IRENGTA IR BUTAS.
Mūro namas. Marquette Parke. —
\$35,000.

2 BUTŲ LIUKSUS MŪRAS — 2 po
5. Naujas gazu šildymas. Baras, vir-
tuvė ir vonia beismante, Karpetai.
Garažas. Blokas nuo parku. \$41,500.

TVIRTAS APARTAMENTINIS MŪ-
RAS. Arti Kedzie — pora blokų nuo
parku. Naujas gazu šildymas. Sva-
riai nudažytas. \$16,000 pajamų. Kai-
na \$69,000.

6 KAMBARIŲ MŪRAS prie pat Ma-
ria High. Naujas gazu šildymas.
Karpetai visur. Garažas. \$22,900.

4 BUTŲ GRAŽUS MŪRAS, arti
vieno lydo. Naujas gazu šildymas.
Alum. langai. Karpetai. 3 auto mū-
ro garažas. \$42,000.

PALIKIMO MŪRAS atneša \$4,000
nuomos. Naujas gazu šildymas. Mūro
garažas. Kaina \$18,000.

PLATUS VERTINGAS LOTAS Mar-
quette Parke. Kaina \$9,900.

Valdis Real Estate
7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

2 PO 6 MŪRINIS. Atskiri šildymai
kiekvienam butui. 30' sklypas. Ge-
riausia vieta Brighton Parke.
2 PO 4 MEDINIS. Sklepas ir pasto-
gė. Atskiri šildymai. Brighton Parke.
MŪRINIS 5 mieg. platus sklypas,
modernūs irenginiai, arti mokyklų,
Marquette Parke.

MŪRINIS — 2 po 6 arti mokyklų ir
baznėn. Marquette Parke.
MŪRINIS, dideli kambariai, namas
kaip pilis. 58th ir California.

SIMAITIS REALTY
2954 N. Halsted St. (at 59th St. kairėje)
TEL: 312-437-1111

BURDENŲ PIRKIMAS IR REMONTAS
Namų Šilumos ir Remontas
HEATING CONTRACTOR
Irengiu mėsos šilumos šildytuvus ir
perstatau šilumos šildytuvus namo ap-
šildymo sistemoms. Aukštesnį vandens
šildymo boilerį ir šilumos izoliaciją. Dirbu
greitai, sąžiningai ir garantuoju.

DOMAS ZUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel.: VI 7-3447

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolis
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: RPublic 7-1941

WEATHER FORECAST
and Fire Danger Rating

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujaisi kraustymo
įrankiai. Ilgų metų patyrimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
VYTAUTAS ZUKAUSKAS — MARIA NOREIKIENE
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAL.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Ivairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai,
maistas, coloriniai Cerifikatai.
V. VALANTINAS

Prof. Vaelovo Biržiškos
SENUJŲ LIETUVIŠKŲ
KNYGŲ ISTORIJA
Pirmalame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 puslapiai.
Abu tomai minkštuose viršeliuose parduodami už \$4.00, o kietauose
viršeliuose už \$6.00.
Abi knygos gausite, jei pinigų pasiūsite tokiu adresu:
NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Illinois 60608

J. AUGUSTAITIS
ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA
154 pusl. knyga. Kaina \$1.50
Nel vienas žmogus, noris pažinti nepriklausomos Lietuvos ir Antano
Smetonos valdymo laikotarpį, negalės apsieiti be J. Augustaitis pa-
ruoštos studijos. Ši knyga būtina kiekvienam, norinčiam pažinti ne-
tolimą Lietuvos praeitį. Lietuvoje gyvenusieji ir Smetonos valdymo
laikotarpį pažįstantieji žmonės tvirtina, kad J. Augustaitis teisingiau-
stai ir tiksliausiai aprašė ir įvertino Antano Smetonos veiklą.
J. Augustaitis knyga galima gauti "Naujienose" darbo valandomis.
Kas negali užėiti į "Naujienas", tai prašomas persiųsti \$1.50 čekį
arba Money Order, pridėdant 20 c. persiuntimui paštu, tokiu adresu:
NAUJIENOS
1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608
Gavę pinigų, tuojau knyga pasieksime.

Pagydoma 90% odos vėžio

Dermatologas, — odos ligų
specialistas, Dr. Edmund Klein,
dalyvaujdamas patologų susi-
rinkime Chicagoje pranešė,
kad jau daugiau kaip 90 nuo-
šimčių sergančių odos vėžiu yra
pagydoma. Ta liga seniau bu-
vo skaitoma nepagydoma.

Dr. Klein gydymo metodus
yra organizmo skatinimas, kad
pats kovotų su ta pikta liga,
pavartojant stiprius priešvėži-
nius vaistus. Dr. Klein tvirti-
na, kad panaudojant imunilo-
gijos terapiją, tai yra sustiprin-
nant kūno savisaugą, drūnas
pats sunaikina vėžį. Dr. Klein
savo pacientams duoda dozes
prieštuberkuliozinės vakcinos
BCB ir iš BCG gaunama eks-
traktu PPD teplojant vėžiu
apkrėstą odą.